

Enhavo

1	Festlibro por Humphrey Tonkin.....	1
1.1	La transdono de la festlibro	2
1.2	La enhavo de la festlibro	2
2	Omaĝo al Humphrey Tonkin (<i>Detlev Blanke, Ulrich Lins</i>).....	8
3	Omaĝaj vortoj de Ludoviko K. Zaleski-Zamenhof	11
4	Bibliografio de la verkoj de Humphrey Tonkin	11
4.1	Monografioj	12
4.2	Redaktitaj antologioj kaj aliaj verkoj.....	14
4.3	Tradukoj	15
4.4	Artikoloj.....	15
4.4.1	Publicaĵoj pri Esperanto kaj interlingvistiko, pri lingvoj kaj lingvo-politiko	15
4.4.2	Publicaĵoj pri literaturo, edukado kaj aliaj temoj	36
5	Kiel ricevi unuopajn kontribuojn?	40

***

1 Festlibro por Humphrey Tonkin

Kiel ni jam informis en IpI n-ro 71 (4/2009), p. 2, Universala Esperanto-Asocio (UEA) eldonis festlibron honore al sia iama prezidanto, *prof. d-ro Humphrey Tonkin*, okaze de ties 70-jariĝo (2.12.2009).

Al la libro kontribuis 106 personoj kun sume 110 tekstoj. Ĝi krome entenas pli ol 30 fotojn pri la jubileulo kaj aliajn ilustraĵojn. La volumo estas bone bindita kaj havas fortikan kaj belan kovrilon. Temas pri unu el la plej ampleksaj libroj iam ajn eldonita de UEA.

Jen la titolo:

Blanke, Detlev; Ulrich Lins (red.): La arto labori kune. Festlibro por Humphrey Tonkin. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio, 901 p., ISBN 9 789290 171133.

1.1 La transdono de la festlibro

La 9-an de januaro 2010 kadre de solena aranĝo, en ĉeesto de la estraro de UEA kaj de ĉ. 50 amikoj kaj kolegoj de la jubileulo, la prezidanto de UEA, *prof. d-ro Probal Dasgupta*, transdonis la festlibron al *Humphrey Tonkin*.

En la Gazetaraj Komunikoj de UEA, n-ro 361, oni legas pri la aranĝo:

Pri la transdono de la festlibro "La arto labori kune" al *Humphrey Tonkin* aperis jam 10-minuta filmeto en la reta ĵurnalo "UEAviva". Intertempe *Francisco Veuthey* preparis ankaŭ filmon kun la kompleta programo de tiu festa aranĝo. Krom la transdono mem kaj la sekva dankparolado de *Tonkin*, la filmo montras la laŭdparolon de prezidanto *Probal Dasgupta* al la jubileulo, la prelegojn de redaktoroj *Ulrich Lins* kaj *Detlev Blanke* pri la enhavo de la libro, kaj la impresan prezenton de la poemo "La vojo" de L.L. *Zamenhof* fare de *Wera Blanke*.

Reta Kinejo: <http://www.ipernity.com/doc/97850/home/video>

UEAviva: <http://www.youtube.com/UEAviva>

La enhavtabelo de la libro, antaŭparolo de prezidanto *Probal Dasgupta*, enkonduko de la redaktoroj *Detlev Blanke* kaj *Ulrich Lins*, kaj omaĝa mesaĝo de L.C. *Zaleski-Zamenhof* troviĝas en http://katalogo.uea.org/pdf/la_arto_labori_kune-komenco.pdf (kion oni povas elprinti).

"La arto labori kune" kostas 60,00 eŭrojn kaj estas mendebla ĉe la Libroservo de UEA kaj baldaŭ ĉe aliaj libroservoj. Mendante ĉe UEA oni ricevas rabaton de 1/3 ekde samtempa aĉeto de minimume 3 ekzempleroj. (Aldoniĝas 10% por la sendokostoj kaj en EU imposto de 6%.)

1.2 La enhavo de la festlibro

I Enkonduke

Antaŭparolo
Probal Dasgupta

Enkonduko
Detlev Blanke / Ulrich Lins

Omaĝo
Ludoviko K. Zaleski-Zamenhof

“Mi kvazaŭ trovis min ĉeĥeje”. Biografia konversacio kun *Humphrey Tonkin*
Mark Fettes

II Lingvopolitiko kaj lingvoplanado

Humphrey Tonkin kaj “Language Problems and Language Planning”
Frank Nuessel

Lingvo – rimedo aŭ resurso?
Jouko Lindstedt

Komunikado kiel fonto kaj motoro de lingva evoluo
Vilmos Benczik

La lingvoj: nemateria kultura heredaĵo
Rafaela Úrueña Álvarez

La lingvobariero kaj la rimedoj por superi ĝin
Dan Maxwell

Lingvaj rajtoj kaj lingva justeco
Bengt-Arne Wickström

Lingvoplanado kaj planlingvoj
Federico Gobbo

Lingvaj Problemoj kaj Lingva Planado. Sub la aspekto de informadika tekniko
Liu Haitao

Vojoj al egalrajta komunikado. Pri kelkaj proponoj kaj reagoj en la fakliteraturo
Sabine Fiedler

De la germana al la angla en sveda ekonomiko
Bo Sandelin

La angla kaj Esperanto: pripensoj pri la estonteco
Dalibor Brozović †

Esperanto kaj Eŭropa Unio: ĉu miraĝo, ĉu perspektivo?
István Ertl

Lingva diverseco kaj la internaciigo de la universitatoj en Eŭropo
Michele Gazzola

Lingvaj homaj rajtoj en Barato. La breĉo inter politiko kaj praktiko
A. Giridhar Rao

La kornvala kaj Esperanto: entreprenoj similaj?
Kimura Goro Christoph

La lernado de la irlanda lingvo: ĉu helpe de Esperanto?
Seán Ó Riain

III Interlingvistiko

Interlingvismo kaj scienca kulturo
José Antonio Vergara

Memorando pri interlingvoj kaj interlingvistiko
Sergej N. Kuznetsov

Tezoj pri la slava interlingvistiko
Aleksandr D. Duliĉenko

Arto inter lingvo kaj literaturo
Věra Barandovská-Frank

Planlingvaj impulsoj por terminologoj: Wüster, Drezén, Warner
Wera Blanke

Kreo de CDELI kaj ĝia nuna situacio
Claude Gacond

Kiel organizi interlingvistikan agadon? Kelkaj spertoj de GIL
Detlev Blanke

IV Esperantologio

La neebleco de priesperanta lingvoscienco
Ken Miner

La Fundamenta Esperanto: nekontesteble eŭropa, sed...
Wim Jansen

Ĉefaj strukturaj principoj de Esperanto
Boris Kolker

Esperantlingva bildo de la mondo
Ilona Koutny

Instruoj kaj truoj de la Ekzercaro
Geraldo Mattos

Frazeologio, kunokazemo kaj leksiko-gramatiko.
La ekzemplo de predikato-komplemento-esprimoj en Esperanto
Christopher Gledhill

Reflektiĝo de la specifa Esperanto-kulturo en publicistiko
Aleksandro S. Melnikov

TON-KIN-O. Aŭ: El la rekvizitejo de la Esperanto-poezio
Till Dahlenburg

Kiam Zamenhof perdis sian bastonon. Implicitaj premisoj en planlingvo
Klaus Schubert

La frazmelodio en internacia perspektivo
John Wells

Ŝanĝiĝo de la vortaro en kreolaj lingvoj: la ekzemplo de Esperanto
Renato Corsetti

Sistemo de sufiksoj en etnolingvoj kaj en Esperanto. Similaĵoj kaj diferencoj
Otto Prytz

Kelkaj rimarkoj pri la problemoj de tradukado
Michel Duc Goninaz

V Historio

Hilelismo, homaranismo kaj neŭtrale-homa religio
Christer Kiselman

Kritika retrorigardo al la “tezoj” de Esenco kaj estonteco
Marc Bavant

Klopodoj pri lingvokontrolaj institucioj de la Unua Libro ĝis la Lingva Komitato
Carlo Minnaja

Zamenhof, psikologie: de Freud al Piron
E. James Lieberman

Ruĝ-verda malakordo. Observoj pri komunistaj esperantistoj
Ulrich Lins

Inter laborista edukado kaj kultura alternativo.
Kial laboristoj lernis Esperanton en Hispanio en la komenco de la 20-a jarcento
José Antonio del Barrio

Esperanto kiel araba-juda lingvo, 1924-1948
Doron Modan

Vanaj klopodoj eldoni Esperanto-revuon en la sovetiaj kondiĉoj
Vladimir Samodaj

Ota Ginz. Esperantisto en Ĉeĥoslovakio
Vlastimil Novobilský

En la ombro de aŭroro: pri Takasugi Itiro
Tacuo Huĝimoto

Sur la spuro de Elpin
Shi Chengtai

De TJO al TEJO al TONKIN
Ed Borsboom

VI Movado kaj komunumo

Idealo kaj utilo
Werner Bormann

La esperanta malpopolo
Jorge Camacho

Ĉu “diabla cirklo”? Direkte al sociologia esploro pri UEA
Zbigniew Galor

Enketa esploro pri Universalaj Kongresoj
Nikola Rašić

La katalunaj esperantistoj. Socilingvistika trarigardo
Hèctor Alòs i Font

The geek shall inherit the earth. Esperanto-movado kaj vikipedia komunumo
en la epoko de la Interreto
Ziko van Dijk

VII Apliko kaj disvastigo

Interkultura edukado per Esperanto
Radojica Petrović

Edukado.net. La porinstruista retejo kaj ESF
Katalin Kováts

Didaktikaj paŝoj
Stefan MacGill

Esperanto kaj medicino
Imre Ferenczy

Pri la faka agado de la fervojistaj esperantistoj
István Gulyás

SAEST kaj KAEST. Pri fakaplikaj aranĝoj en Ĉeĥio kaj Slovakio
Petro Chrdle

Du jardekoj de Internacia Kongresa Universitato
Amri Wandel

Esperantaj elsendoj kiel natura lingvomedio
Barbara Pietrzak

Kiel aŭdigi nin en la amaskomunikiloj?
Thomas Bormann

Gramatikaj fenomenoj en komputila internaciigo
Reinhard Fössmeier

Kie fluas lakto kaj mielo
Mauro La Torre

Semantikaj suplementoj al sintaksaj dependo-arboj en TRUKILO
Victor Sadler

Novjarmila teĥnologio: ĉu ĝi forpelos aŭ kreos analfabetecon?
Toon Witkam

VIII Literaturo

La postnacia literatura entrepreno kaj Esperanto
Probal Dasgupta

Kial vi verkas?
Trevor Steele

Sub la spoto. Movado kaj movadanoj en la originala dramarto Esperanta
Paul Gubbins

Ĉiu memoro estas protesto
Georgi Mihalkov

Humphrey Tonkin, tradukinto de Shakespeare
Baldur Ragnarsson

Al Tonkin pri Tolkien. Aŭ:
Kial serioza universitata profesoro interesiĝu pri La mastro de la ringoj ?
Anna Löwenstein

Sinjoro Tadeo parolas Esperante
Roman Dobrzyński

Ĉina klasika beletro en Esperanto
Laülum

Kial valoras legi literaturon en Esperanto?
Duncan Charters

IX Strategio

21-a jarcento – ĉu la Esperanto-movado pretas?
Peter Baláž

Estonto de la cifereca mondo
Miroslav Malovec

Plurlingvismo kaj Esperanto. Ideologia ŝanĝiĝo en la Esperanto-movado
Jukka Pietilainen

Protektado de minacataj lingvoj kaj kulturoj.
Partnereco de UEA kaj UN sub lupeo
Edmond Brent

La financa strategio de Universala Esperanto-Asocio, 1974-1980
Gregoire Maertens

La historio kaj strategio de Esperanto-movado en Azio, 1989-1995
So Gilsu

X   Anekdotoj kaj rememoroj

Humphrey Tonkin: la klereco de la koro
Marjorie Boulton

Humphrey Tonkin, universitata studento
Diccon Masterman

Kure tra duona jarcento
Michela Lipari

Pri kaj por Humphrey Tonkin
Ursula Grattapaglia

Humphrey Tonkin: *eminence grise* de la Esperanto-movado
Hans Bakker

TEJO de mia epoko retrospektive
Ivo Osibov

Humphrey Tonkin – 25jarulo
Hans Michael Maitzen

Junulara Esperanto-vivo en Svedio en la 1960-aj jaroj
Ulla Luin

Tyresö – ĝiaj kongreso kaj deklario
Tomas Jansson

Memoroj
Bruce Sherwood

Revo kaj realo. Renkontiĝo antaŭ 45 jaroj
György Nanovszky

Li apartenas al mia Esperanta vivo...
Renée Triolle

Fragmente pri Universala Kongreso
Syôzi Keiko

Vizito trans la Feran Kurtenon
Mikaelo Bronštejn

Ĉiama Esperanto-parolanto
Stefan MacGill

La riparo de kongresa flago
Petâr Todorov

El la taglibro de Wera Dehler (1981)
Wera Blanke

Ironio milda
Eliza Kehlet

Al monto subluma, admiro senfina
Tan Xiuzhu

Impresoj pri Humphrey Tonkin
Orlando E. Raola

Memoroj de junaĝo pri Humphrey Tonkin
Jennifer Bishop

Somero 1993 en la hejmo Tonkin
Spomenka Štimec

Facila vento ekblovas en EU
Etsuo Miyoshi

XI Aldonoj

Mallongigoj
Bibliografio de la verkoj de Humphrey Tonkin

2 Omaĝo al Humphrey Tonkin

Detlev Blanke, Ulrich Lins

Ni represas parton de la omaĝa enkonduko al la festlibro. Ni ankaŭ atentigas pri la angla superrigardo pri la biografio de H. Tonkin: <http://uhaweb.hartford.edu/tonkin/bio.html>.

“[...] Humphrey Tonkin naskiĝis la 2-an de decembro 1939 en Truro en Cornwall, la iam kelta sudokcidenta parto de Anglio (pri ĝi legu la ĉi-libran kontribuon de Kimura). Li studis anglan filologion en la Universitato de Kembriĝo (Cambridge, Anglio) kaj akiris diplomon en 1962. Samjare stipendio ebligis al li postdiplomajn studojn en Usono, nome en la prestiĝa Universitato Harvard (Cambridge, Massachusetts). Li frue malkovris sian amon al la brita renesanca literaturo. Tio en Harvard gvidis lin al doktoriĝo pri la ĉefverko de Edmund Spenser (1552-1599), *The Faerie Queene* (La fe-reĝino). Nun li estas konsiderata unu el la ĉefaj specialistoj pri Spenser, kiel montras interalie lia estraraneco en la “Renaissance Society of America” kaj membreco en la redaktaj komitatoj de la eldonaĵoj *Spenser Studies* kaj *Medieval and Renaissance Literary Studies*. En 1983/84 li estis prezidanto de “International Spenser Society”. En sia kontribuado al tiu ĉi libro Baldur Ragnarsson atentigas, ke Tonkin multe okupis sin ankaŭ, precipe en la lastaj jaroj, pri William Shakespeare.

Post la doktoriĝo Tonkin estis unue docento, poste profesoro pri angla literaturo ĉe la Universitato de Pensilvanio, Filadelfio, kie li ankaŭ je diversaj stadioj rolis kiel asista vicprezidanto pri subdiplomaj studoj (kun respondeco pri reformo de la bakalaŭraj studprogramoj de la universitato), kiel estro de la Kolegio Stouffer ĉe la universitato, kunordiganto de internaciaj programoj, kaj direktoro de unuajaraj studoj en la angla. De 1983 ĝis 1988 li estis prezidanto (rektoro) de la Kolegio Potsdam, apartenanta al la Ŝtata Universitato de Novjorko. En 1989 li sekvis inviton iĝi prezidanto de la Universitato de Hartford (Hartford estas la ĉefurbo de la usona ŝtato Connecticut). En tiu funkcio li sukcesis altigi la intelektan kaj sciencan reputacion de la universitato. Ekzemple, li organizis la aliĝon de plia kolegio al la universitato, fondis novan kolegion por dumviva klerigado, formis novajn ligojn kun la urbaj instancoj de Hartford (inkluzive stipendian programon), intensigis la internaciajn kontaktojn de la universitato kaj signife kreskigis ĝian kapitalon.

Post sia retiriĝo de la prezida ofico en 1998 li plu instruadas en Hartford kiel “University Professor of the Humanities”, la plej alta profesora rango atingebla en Usono. Li lekcias pri Shakespeare por la angla kaj la teatra fakoj de la universitato, kaj pri la rilatoj inter lingvo kaj socio por la fako pri fremdaj lingvoj. En 1999 prof. Tonkin ricevis honoran doktorecon de la Universitato de Hartford. Humphrey Tonkin prelegis en multaj landoj pri literaturo, internaciaj studoj, lingvopolitiko, Esperanto kaj aliaj temoj. En 1975/76 li pasigis unujaran esplor-restadon en la Universitato de Oksfordo, Anglio. Li estis gastprofesoro pri angla kaj kompara literaturoj en la Universitato Columbia, Novjorko (1980-1981) kaj en la Universitato Yale, New Haven (1998-1999).

Necesas konstati, ke Tonkin ne nur estas elstara literatursciencisto, sed ĉiam forte interesiĝis pri lingvistiko. Tion montras liaj socilingvistikaj, interlingvistikaj kaj esperantologiaj aktivadoj kaj verkoj, sed ankaŭ lia membreco en la estraro de la Centro pri Aplika Lingvistiko en Vaŝingtono kaj en la redaktaj komitatoj de la revuo *Language International* (1990-1996) kaj la libroserio *Impact: Studies in Language and Society* (1996-1999). De 1979 ĝis 1983 li estis redaktoro de *International Education Review*. Inter liaj anglalingvaj verkoj troviĝas libroj pri la poezio de Edmund Spenser kaj granda nombro da sciencaj artikoloj. Kune kun sia posta edzino Jane Edwards li verkis libron pri internacia edukado (*The World in the Curriculum*, 1981). Li krome redaktis plurajn kolektojn de artikoloj kaj konferencaj aktoj, laste *Language in the 21st Century* (kun Timothy Reagan, 2003). En la fino de tiu ĉi volumo troviĝas plena listo de la verkoj de Tonkin.

Ne estas surprize, ke en la universitata aktivado de Humphrey Tonkin ĉiam tre gravis la internacia perspektivo. Specialan atenton li donis al la internacia interŝanĝo de studentoj kaj profesoroj. Lige kun tio li estis estrarano de la Kanada Komisiono Fulbright (1998-2003), de la “American Forum for Global Education” (1998-2003) kaj de la programo “World Learning”, kiu celas frue eduki al internacieca pensmaniero (1998-2007). Li prezidis la Konsilion por Internacia Interŝanĝo de Universitatoj (CIES, 1988-1994), kiu administras la Programon Fulbright por la internacia interŝanĝo de profesoroj. Li daŭre estas ankaŭ estrarano de la “International Partnership for Service-Learning and Leadership”, kiu subtenas la kunligon de universitataj studoj kaj socia servado (pri tio li kunverkis kaj redaktis la libron *Service-Learning Across Cultures: Promise and Achievement*, 2004).

Sed li agadis ne nur laŭ internaciaj dimensioj. Kvazaŭ por subteni la principon, ke en epoko de tutmondiĝo gravas ne perdi la ankriĝon en loka kadro, prof. Tonkin prizorgas ankaŭ sian ĉirkaŭaĵon. En Potsdam li kunfondis du lokajn organizaĵojn pri ekonomia evoluigo. Li estas konsiliano de la Usona Lernejo por Surduloj, de la Hartforda Hospitalo kaj de la urba biblioteko. Antaŭe li estis estrarano de la Simfonia Orkestro de Hartford, la regiona konsilio pri belarto kaj la regiona Konsilio pri Mondaj Aferoj (World Affairs Council).

Jam en 1970 Humphrey Tonkin ricevis la Lindback-premion pro elstara lekciado. Inter la diversaj aliaj honorigoj, kiujn li ricevis, estas premioj pro liaj meritoj pri la urbo Hartford, lia laboro por homaj rajtoj, kaj lia agado pri dumviva edukado. La usona asocio de internaciaj edukistoj (NAFSA) donis al li en 2006 la Premion Cassandra Pyle. Humphrey Tonkin havas du ŝtatanecojn, la britan kaj la usonan.

Li estas samtempe “mondano”, kiel montras lia esperantisteco. Li lernis la lingvon kiel 15jara gimnaziano. Sekvinte korespondan kurson de Brita Esperanto-Asocio (BEA), li metis anonceton en *Heroldo de Esperanto*. Preskaŭ kvar jardekojn poste li memoris: “Kiel frenezulo, mi komencis korespondi kun ĉiuj ... kvindek reagintoj! Kaj efektive mi tiel lernis pli ol ĉe kursoj.” (Intervjuo, *Kontakto*, 1993, n-ro 137/138, p. 2) La unuajn paŝojn en “Esperantujo” li faris antaŭ kaj paralele al sia studado. Jam frue montriĝis lia organiza talento. Studante en Kembriĝo, li iniciatis la fondon de junulara sekcio de Brita Esperanto-Asocio, la Junularo Esperantista Brita (1960). Li krome organizis la 17-an TEJO-kongreson en Wokingham; tie li eniris la estraron de TEJO (1961). Pri tiu frua periodo vive rakontas la ĉi-libraj kontribuajtoj de Marjorie Boulton kaj Diccon Masterman, same, ankaŭ pri la posta kariera kaj movada evoluo, la jam menciita intervjuo de Mark Fettes kun Tonkin.

De 1969 ĝis 1971 Tonkin estis prezidanto de TEJO. En tiuj jaroj li instigis la junularan Esperanto-movadon malfermi sin al la ĉirkaŭa socio kaj forlasi tro malvaste komprenatan neŭtralecon. Tion ekzemple atestas la Deklaracio de Tyresö, pri kiu en tiu ĉi libro memorigas la kontribuajtoj de Tomas Jansson, Ulla Luin kaj Ivo Osibov. Post dekjara estraraneco en TEJO li decidis retiriĝi, ankaŭ por havi pli da tempo por siaj universitataj taskoj. Sed jam en 1974, responde al insista petado, li konsentis esti kandidato por la gvida posteno en UEA. Tio okazis en komplika situacio. Ne eblis trovi interkonsenton kun la ĝistiam prezidanto, Ivo Lapenna, kiu en oktobro 1973 proponis al Humphrey Tonkin eniri la estraron kiel ĝenerala sekretario. Lapenna estis homo, kiun Tonkin admiris kaj kiu estis lia ĉefa modelo kiel movada gvidanto. Li multon lernis de Lapenna – el lia profunda kono de la Esperanto-movado kaj lia maniero prezenti la lingvon al la ekstera mondo. Tamen en la rilatoj inter Lapenna kaj multaj

aktivuloj amasiĝis problemoj kaj kontraŭdiroj. Fine Lapenna ekŝiĝis el ĉiuj funkcioj de UEA. Tonkin, ankoraŭ ne 35-jara, iĝis prezidanto. Lian prezidantecon akompanis fortaj emocioj sekve de la foriro de Lapenna, sed Tonkin suverene demonstris, ke li preferas persiste labori por la bono de UEA kaj ĝiaj membroj. La unua, sesjara prezidado de Humphrey Tonkin estas memorata unuavice pro siaj efektivaj atingoj: la akcepto de nova statuto de UEA, la intensigo de la kontaktoj kun UN kaj Unesko (kio rezultigis plialtigon de la nivelo de konsultaj rilatoj kaj rezolucion de Unesko apogon al la laboro de UEA), kaj la restabiligo de la Asocio post malfacila organiza periodo. Kreiĝis, en la formo de la Societo Zamenhof, membrokategorio por mecenatoj, kaj en 1975 la Komitato unuanime akceptis Financan Programon de la Esperanto-Movado. Kiel rekonas Gregoire Maertens en tiu ĉi libro, la literatursciencisto Tonkin ĉi-rilate pruvis, ke li estas samtempe “bona manaĝero”.

Prezidanto Tonkin povis rapide silentigi la plej multajn dubantojn, ankaŭ pro sia toleremo kaj sia preteco aŭskulti la argumentojn de aliaj. Estas karakterizaĵo lia, ke li lerte scias disdoni taskojn kaj samtempe ĉiam kuraĝigas al ties plenumo, ne ŝparante helpon kaj konsilon. Stimulan efikon havis lia senĉese rimarkebla agemo. Tre malofte li permesis al si aludon al la grandaj personaj streĉoj, kiujn postulas la pormovada laboro. Taglibran raporton pri la 67-a UK en Antverpeno (1982) li titolis “Ĉu ni mistraktas niajn gvidantojn?” Kun nur duona ironio li demandis: “Ĉu do okazis en Antverpeno plia pruvo pri la vivkapablo de Esperanto aŭ plia provo de la eltenkapablo de la funkciuloj?” (*Heroldo*, 1982, n-roj 1705 kaj 1706). En 1980 finiĝis la du unuaj deĵorperiodoj de Tonkin kiel prezidanto. Li mem nomis sian prezidantecon “transira periodo”, sed en tio li malpravus, ĉar efektive ĝi estis mejloŝtona: li repacigis la movadon kaj multe helpis ŝanĝi ĝian etoson. Senpatose li komunikis, ke li ĉesas esti prezidanto por resti kaj pluaktivi en UEA (kiel “simpla” estrarano) kaj la movado. En 1986 li estis persvadita refariĝi prezidanto, tiel ke la agado de UEA pro la centjara jubileo de Esperanto povis profiti de liaj impulsoj kaj aŭtoritato.

Humphrey Tonkin ĉiam montris, ke li bone komprenas la eksteran mondon, precipe kiam temas pri la partneroj de la Esperanto-movado. Dum multaj jaroj, ekde kiam la 19-jarulo vizitis la Varsovian Kongreson en 1959, lia atento koncentriĝis al la rilatoj inter okcidenta kaj orienta Eŭropo. Kiel prezidanto de TEJO kaj de UEA li ofte devis fronti defiojn, kiujn estigis la Malvarma Milito kaj la politik-ideologia divido de la mondo. Necesis zorgi, ke la landaj asocioj de malsamaj blokoj restu kune en la kadro de la neŭtrala UEA. Sian scion pri la mondo la juna prezidanto larĝigis per multaj vojaĝoj: li vizitis Iranon (antaŭ la islama revolucio), Baraton, Sovetunion (vidu la kontribuojn de Mikaelo Bronŝtejn), Japanion kaj aliajn landojn. En 1978 li iris al Rumanio kun la celo mildigi la negativan sintenon de ties aŭtoritatoj al la Esperanto-movado. Lia dua prezida periodo finiĝis tuj antaŭ la grandaj ŝanĝoj en Eŭropo de 1989/90: tiam ĉesis epoko, en kiu “neŭtraleco ofte egalas al sukcesa klopodo eviti ofendi la du flankojn” (Tonkin en *Esperanto*, 1992, p. 147), ĉu okcidentan aŭ orientan Eŭropon. UEA poste povis turni pli da atento ankaŭ al ekstereŭropaj regionoj.

Kiam John Wells transprenis la gvidon en 1989, li povis daŭrigi sur la tonkina vojo, kunhelpante ke UEA forlasu la troan fiksiĝon al Eŭropo kaj pli forte enplektu ankaŭ la kapablojn kaj spertojn de organizaĵoj kaj individuoj en Azio kaj Latina Ameriko. La ekŝiĝo en 1989 liberigis por Tonkin rezervojn, kiujn li povis disponigi al aliaj kampoj de Esperanta agado. Jam dum la unua periodo de sia prezidanteco kaj precipe dum la naŭdekaj jaroj li intense zorgis pri la “scienca akompano” de la Esperanto-movado. Ekzemple, li montris, ke ne simple ekzistas “la monda lingvo-problemo”, sed tuta aro da mondaj lingvaj problemoj, en kies kadron oni devas meti la rolon de Esperanto kaj interpreti ĝin. Sekve, ni parolas ekde de la 80-aj jaroj pri la “Centro de Esploro kaj Dokumentado pri Mondaj Lingvaj Problemoj” – temas pri CED, kiun Tonkin gvidas ekde 1974 seninterrompe. Grandan atenton li dediĉis kaj daŭre dediĉas al pluevoluigo de la revuo *Lingvaj Problemoj kaj Lingvo-Planado* (LPLP), kiu en monda skalo fariĝis unu el la ĉefaj lingvopolitikaj fakrevuoj; li ĉefredaktas ĝin kune kun Probal Dasgupta (vidu pri LPLP la kontribuon de Frank Nuessel en tiu ĉi libro). Li krome kunfondis kaj prezidas Esperantic Studies Foundation (ESF), kiu subvencias esplorojn pri internaciaj lingvaj demandoj. Li ankaŭ estas redaktoro de la libroserio *Studies in World Language Problems*. Lia aŭtoritato, akirita en lia profesia vivo, ofte estas grava kaj utila, kiam

necesas prezenti Esperanton antaŭ skeptikaj fakuloj. Por kompletigi la spektron, necesas aldoni multon. Humphrey Tonkin kreis, jam en 1974, la serion de *Esperanto-Dokumentoj*. Li redaktis kaj tradukis en la anglan la librojn de Pierre Janton, *Esperanto: Language, Literature and Community* (1993), kaj de Tivadar Soros, *Maskerado* (2000, tradukitan ankaŭ en la rusan, hungaran, turkan kaj germanan). De tiu ĉi sama libro li redaktis la Esperantan reeldonon (2001). Li esperantigis, plej proksime al sia speciala fako, *Henriko Kvina* (2003) kaj *La Vintra Fabelo* (2006) de Shakespeare. Grandan atenton trovis lia plej lasta libro en Esperanto: *Lingvo kaj popolo: Aktualaj problemoj de la Esperanto-movado* (2006). Li estas bibliografo por la usona Modern Language Association (MLA) kaj ĉefrespondencas pri ties registrado de novaj eldonaĵoj pri Esperanto kaj interlingvistiko. Tonkin ekde 1983 estas ankaŭ membro de la Akademio de Esperanto.

UEA sciis aprezi la elstaran kontribuon de Humphrey Tonkin. Tial en 1995 li estis invitita iĝi membro en la Honora Patrona Komitato (HPK), kuniganta eminentajn personojn el literaturo, scienco kaj politiko, homojn kiuj simpatias al la celoj de la Esperanto-movado. Tonkin do enviciĝis inter la anoj de HPK, kiuj, laŭ la juĝo de UEA, estas elstaraj en sia fako, sed de kiuj ĝi ne atendas aktivan rolon en la Esperanto-movado. Tio substrekas la rekonon, kiun ĝuas Tonkin kaj en kaj ekster la movado. Tamen, kiam necese, Humphrey Tonkin denove estis preta doni gravan kontribuon al UEA.

Simile kiel en 1986, kiam la eksa prezidanto konsentis resti nura estrarano, li en 2001, jam membro de HPK, denove flankenŝovis hierarkiajn konsiderojn. Li, nome, deklaris sian pretecon ankoraŭfoje eniri la estraron de UEA kiel vicprezidanto. Dum tri jaroj li helpis venki krizon, en kiu la asocio troviĝis pro malakordo inter estraranoj kaj oficistoj de la CO. La krizo estas venkita, sed Tonkin restas je dispono. Li esence kontribuis al la modernigo de la Universalaj Kongresoj kaj malavare donas kritikojn kaj proponojn por adapti UEA al la rapide ŝanĝiĝantaj kondiĉoj de la elektronika epoko sub la influoj de la tutmondiĝo. Kiom aktiva estas lia partopreno, povas bone observi kongresanoj: en preskaŭ ĉiu UK Humphrey Tonkin tre videble rolas – kiel reĝisoro de la diskutoj pri la kongresa temo, kiel organizanto de la Kleriga Lundo, kiel prezidanto de la komisiono pri la Belartaj Konkursoj, kiel preleganto en IKU kaj, tre populare, kiel gvidanto de aŭkcio. La granda mobiliza kapablo de Tonkin evidentiĝas eble plej okulfrappe per liaj kongresaj paroladoj, sed efektive samgrade per liaj intervenoj en kunsidoj, argumentoj en konversacioj kaj apenaŭ nombreblaj artikoloj.[...]

3 Omaĝaj vortoj de Ludoviko K. Zaleski-Zamenhof

Omaĝon al vi, Humphrey, kara amiko mia: sepdekjarulo daŭre kaj senĉese juna, same mense kiel korpe. Mi diras amiko, ĉar mi fieras konsideri min la amiko de elstara eminentulo de la Esperanto-movado. Ĉu Prezidanto, ĉu Prezidinto de nia Universala Asocio, vi ĉiam restadas senkompara aŭtoritatulo, same pri organizado, pri gvidado, kiel pri la lingvo mem, estante renoma sciencisto, universitata profesoro, verkisto kaj tradukisto.

En Pollando, la lando de mia infaneco, oni kutimas, festante naskiĝ-datrevenon, kanti “sto lat, sto lat”. Tiuj kantvortoj signifas bondeziron por centjara vivo. Vivu do almenaŭ cent jarojn, Humphrey kara, kaj restu eterne vivanta en la koroj de generacioj estontaj !

4 Bibliografio de la verkoj de Humphrey Tonkin

La sekva bibliografio, aranĝita en kronologia ordo kaj laŭ ĉapitroj, enhavas ĉiujn publicaĵojn, kiujn Humphrey Tonkin verkis. La prezento-maniero estas adaptita al la eŭropaj kutimoj. Versioj de la sama eldonaĵo en pliaj lingvoj aperas kiel apartaj eroj; represoj aperas kiel parto de la originala ero, krom se ili distancas je pluraj jaroj. La ĉefa fonto de la materialo estas la jena: <http://uhaweb.hartford.edu/tonkin/pdfs/Verkaro%20en%20au%20pri%20Esperanto.pdf>. Prof. Tonkin kelkloke korektis kaj aktualigis tiun liston. La bibliografio estas dividita en jenajn partojn:

- 1 Monografioj
- 2 Redaktitaj antologioj kaj aliaj verkoj
- 3 Tradukoj
- 4 Artikoloj
- 4.1 Esperanto kaj interlingvistiko, pri lingvoj kaj lingvo-politiko.
- 4.2 Literaturo, edukado kaj aliaj temoj

Mallongigoj

ed. anglalingve redaktis/editoris
 HEJS Hispana Esperantista Junulara Societo
 IJK Internacia Junulara Kongreso (de TEJO)
 JEB Junularo Esperantista Brita
 JEL Jugoslavia Esperanto-Ligo
 JEN Junularo Esperantista de Nordameriko
 k kaj
 ps. pseŭdonimo
 red. redaktis
 SLEA Sveda Laborista Esperanto-Asocio
 TEJO Tutmonda Esperantista Junulara Organizo
 tr. tradukis

4.1 Monografioj¹

- 1966. *Shakespeare in Esperanto 1884-1965: A Bibliography*. Rotterdam: Centre for Research and Documentation on the World Language Problem. 22pp.
- 1971. *Sir Walter Raleigh*. Elizabethan Bibliographies Supplements. London: Nether Press. 79pp.
- 1972. *Spenser's Courteous Pastoral: Book Six of The Faerie Queene*. Oxford: Clarendon Press (Oxford University Press). 328pp.
- 1972. (kun Ulla Luin). *Kiel organizi internacian junularan kongreson (kaj aliajn renkontiĝojn)*. Tyresö. 40pp.
- 1972. (with Patricia Meyers and Richard Beeman). *The Advancement of Undergraduate Education. Almanac* (University of Pennsylvania). Supplement. 4pp.
- 1975. *Unesco and the UEA: The Contribution of the Universal Esperanto Association to the Work of Unesco, 1954-1974*. Esperanto Documents 1-A. Rotterdam: UEA. 8pp.
- 1975. *Unesko kaj UEA: La kontribuo de Universala Esperanto-Asocio al la laboro de Unesko, 1954-1974*. Esperanto-Dokumentoj 1-E. Rotterdam: UEA. 9pp.
- 1976. *An Introduction to Esperanto Studies*. Esperanto Documents 6-A. Rotterdam: UEA. 12pp.
- 1976. *Enkonduko al Esperanto-studoj* (tr. Ian Jackson). Esperanto-Dokumentoj 4-E. Rotterdam: UEA. 15pp.
- 1976. *Esperanto on the Air: A Half-Century of Broadcasting in the International Language, 1922-75*. Esperanto Documents 7-A. Rotterdam: UEA. 10pp.
- 1976. *Esperanto tra la etero: Duonjarcento da radio-disaŭdigoj per la Internacia Lingvo 1922-75*. Esperanto-Dokumentoj 3-E. Rotterdam: UEA. 8pp.
- 1976. *Amikeco trans limoj: La Semajno de Internacia Amikeco*. Konsilaroj pri Esperanto-Agado 1. Rotterdam: UEA. 4pp.
- 1976. *La Konferenco pri Sekureco kaj Kunlaboro en Eŭropo*. Konsilaroj pri Esperanto-Agado 2. Rotterdam: UEA. 8pp.
- 1976. (kun Victor Sadler). *Rekomendita terminaro Esperanto-angla por tradukantoj de Esperanto-Dokumentoj*. Konsilaroj pri Esperanto-Agado 3. Rotterdam: UEA. 15pp.

---

¹ Estas listigitaj ĉiuj memstaraj broŝuritaĵoj aŭ binditaj publicaĵoj, sendepende de la amplekso.

1976. *Financa evoluigo: Manlibro pri la financa programo de la Esperanto-movado*. Konsilaroj pri Esperanto-Agado 4. Rotterdam: UEA. 64pp.
1977. *Esperanto and International Language Problems: A Research Bibliography*. Washington: Esperantic Studies Foundation. 4th ed. (1-a eld. 1967; 2-a eld. 1969; 3-a eld. 1972). iii + 45pp.
1977. *Esperanto and the Universal Esperanto Association*. Esperanto Documents 12-A. Rotterdam: UEA. 7pp.
1977. *Language problems and the Final Act*. Esperanto Documents 11-A. Rotterdam: UEA. 7pp.
1977. *Lingvaj problemoj kaj la Fina Akto*. Esperanto-Dokumentoj 7-E. Rotterdam: UEA. 8pp.
1979. (kun Grahame Leon-Smith). *The Future of Modern Languages in English-Speaking Countries*. (Represo de artikolo en *ADFL Bulletin* 1977). Esperanto Documents 18-A. Rotterdam: UEA. 20pp.
1979. (kun Claude Piron). *Translation in International Organizations*. Esperanto Documents 20-A. Rotterdam: UEA. 32pp.
1979. *Language and International Communication: The Right to Communicate*. Esperanto Documents 15-A. Rotterdam: UEA. 12pp.
1979. *Langage et communication: le droit à la communication*. Documents sur l'espéranto 4-F. Rotterdam: UEA. 12pp.
1979. *The Use of the International Language Esperanto as a Partial Solution to Language Problems in International Nongovernmental Organizations: Some Recommendations*. Esperanto Documents 16-A. 10pp.
1979. *La uzado de la Internacia Lingvo Esperanto kiel parta solvo de la lingvoproblemoj en internaciaj neregistaraj organizoj: kelkaj rekomendoj*. Esperanto-Dokumentoj 12-E. Rotterdam: UEA. 12pp.
1981. (with Jane Edwards). *The World in the Curriculum: Curricular Strategies for the 21st Century*. New Rochelle: Change Magazine Press. 262pp.
1982. (kun Thomas Hoeksema). *Esperanto and Literary Translation*. Esperanto Documents 29-A. Rotterdam: UEA. 36pp.
1982. *Esperanto in the Service of the United Nations*. Esperanto Documents 27-A. Rotterdam: UEA. 18pp.
1984. (kun Thomas Hoeksema). *Espéranto et traduction littéraire*. Documents sur l'Espéranto 16-F. Rotterdam: UEA. 40pp.
1987. *The International Language Esperanto 1887-1987: Towards the Second Century*. Esperanto Documents 39-A. Rotterdam: UEA. 14pp.
1989. *The Faerie Queene*. Unwin Critical Library. London: Unwin Hyman. 282pp.
1989. *Inaugural Address*. University of Hartford. 4pp.
1996. (kun Mark Fettes). *Esperanto Studies: An Overview*. Esperanto Documents 43A. Rotterdam: UEA. 16pp.
2002. *The International Partnership for Service-Learning: A Review of the Demographics of the Undergraduate Programs*. New York: International Partnership for Service Learning. 31pp.
2003. *Language and Society*. Issues in Global Education. New York: American Forum for Global Education. 24pp.
2006. *Lingvo kaj popolo: Aktualaj problemoj de la Esperanto-movado*. Rotterdam: UEA. 159pp.
2008. *Tuj apude: Gvidilo tra la kvartalo de la Centra Oficejo de UEA*. Rotterdam: UEA. 56pp.
2009. *Una lingua e un popolo: Problemi attuali del movimento esperantista*, tr. Elvia Belluco, red. Carlo Minnaja. Venafro: Edizioni Eva. 170pp. (itala traduko de *Lingvo kaj popolo*, 2006).

4.2 Redaktitaj antologioj kaj aliaj verkoj

- 1972 (red.). *Winnie-la-Pu*, de A. A. Milne, tr. Ivy Kellerman Reed k Ralph A. Lewin. New York: E. P. Dutton. 164pp.
- 1974 (ed.). *Undergraduate Education at the University of Pennsylvania*. Philadelphia: University of Pennsylvania. 104pp.
- 1976 (red.). *Argumentado por Esperanto: kelkaj dokumentoj pri Esperanto-informado*. Konsilaroj pri Esperanto-Agado 5. Rotterdam: UEA. 4pp.
- 1978 (red., kun Renato Corsetti k Probal Dasgupta). *Language and the Right to Communicate*. Esperanto Documents 13-A. Rotterdam: UEA. 40pp.
- 1978 (red., kun Renato Corsetti k Probal Dasgupta). *La lingvo kaj la rajto je komunikado*. Esperanto-Dokumentoj 11-E. Rotterdam: UEA. 46pp.
- 1979 (red., kun Renato Corsetti k Probal Daŝgupto). *Langue et droit à la communication*. Documents sur l'espéranto 6-F. Rotterdam: UEA. 48pp.
- 1983 (ed.). *World Communications Year 1983: Language and Language Learning*. Report of a Conference Sponsored by the Center for Research and Documentation on World Language Problems and the Esperantic Studies Foundation. New York: The Center. 95pp.
- 1984 (red.). *Monda Komunika Jaro: sociaj kaj lingvaj aspektoj de la moderna komunikado*. Rotterdam: UEA. 11pp.
- 1984 (ed., with Jane Edwards). *Language Behavior in International Organizations*. Report of the Second Annual Conference of the Center for Research and Documentation on World Language Problems. New York: The Center. 155pp.
- 1985 (ed., with Karen Johnson-Weiner). *Language Planning at the International Level*. Report of the Third Annual Conference of the Center for Research and Documentation on World Language Problems. New York: The Center. 152pp.
- 1986 (ed., with Karen Johnson-Weiner). *The Idea of a Universal Language*. Report of the Fourth Annual Conference of the Center for Research and Documentation on World Language Problems. New York: The Center. 133pp.
- 1986 (ed., with Karen Johnson-Weiner). *Overcoming Language Barriers: The Human/Machine Relationship*. Report of the Fourth Annual Conference of the Center for Research and Documentation on World Language Problems. New York: The Center. 117pp.
- 1987 (ed., with Karen Johnson-Weiner). *The Economics of Language Use*. Report of the Fifth Annual Conference of the Center for Research and Documentation on World Language Problems. New York: The Center. 163pp.
- 1988 (ed.). *Language and Culture in International Organizations*. Report of the Sixth Annual Conference on Language and Communication. New York: Center for Research and Documentation on World Language Problems. 95pp.
- 1988 (ed., with Allison Armstrong Keef). *Language in Religion*. Report of a conference sponsored by the Center for Research and Documentation on World Language Problems. New York: The Center. 141pp.
- 1989 (ed., with Allison Armstrong Keef). *Language in Religion*. Papers of the Center for Research and Documentation on World Language Problems, vol. 1. Lanham, MD: University Press of America. 121pp.
- 1996 (ed.). *Languages in International Organizations*. Report of the Thirteenth Annual Conference on Language and Communication. Hartford: Center for Research and Documentation on World Language Problems. 57pp.
- 1997 (ed.). *Esperanto, Interlinguistics, and Planned Language*. Papers of the Center for Research and Documentation on World Language Problems 5. Lanham MD: University Press of America. 232pp.
- 1998 (ed.). *A University for Hartford, A University for the World: A Short History of the University of Hartford*. Hartford: University of Hartford. 97pp.

- 2000 (red., enkonduko k tr.). *Maskerado: Dancing Around Death in Nazi Hungary*, de Tivadar Soros. Edinburgh: Canongate. 275pp. (brita eldono de *Maskerado*: sube).
- 2001 (red., enkonduko k notoj). *Masquerade: Dancing Around Death in Nazi-Occupied Hungary*, de Tivadar Soros. New York: Arcade Publishing. 275pp. (usona eldono de *Maskerado*: sube).
- 2001 (red.). *Maskarad: Igra v prjatki so smert'ju v nacistskoj Vengrii*, de Tivadar Soros, tr. Vladimir Babkov. Moskva: Rudomino. 248pp. (rusa traduko de *Maskerado*: supre).
- 2001 (red.). *Maskerado: Nazi Rejimi Altinda Ölümler*, de Tivadar Soros, tr. Şafak Erturan. Istanbul: Açık Deniz. 269pp. (turka traduko de *Maskerado*: supre).
- 2001 (red.). *Maskerado ĉirkaŭ la morto*, de Tivadar Soros. Dua eldono, kun enkonduko k notoj de Humphrey Tonkin. Rotterdam: UEA. 318pp.
- 2002 (red., postparolo k notoj). *Alarcban. Nacivilag Magyarorszagon*, de Tivadar Soros. Budapest: Trezor, 270pp. (en la hungaran tradukis István Ertl laŭ la Esperanta originalo kaj la angla traduko, traduko de *Maskerado*: supre).
- 2003 (red., postparolo k notoj). *Maskerade. Die Memoiren eines Überlebenskünstlers*, de Tivadar Soros. Frankfurt: Deutsche Verlags-Anstalt, 318pp. (el la angla en la germanan tradukis Holger Fliessbach, traduko de *Maskerado*, supre).
- 2003 (ed., with Timothy Reagan). *Language in the 21st Century*. Amsterdam: Benjamins. 209pp.
- 2004 *Developing Leadership Through International Service-Learning and Leadership: What Research Is Telling Us*. 10pp. Proceedings of the Sixth Annual Conference of the International Leadership Association, November 4-7, 2004. Washington: ILA. CD-ROM.
- 2004 (ed., with Susan J. Deeley, Margaret Pusch, Diego Quiroga, Michael J. Siegel, John Whiteley, Robert G. Bringle). *Service-Learning Across Cultures: Promise and Achievement*. New York: International Partnership for Service-Learning and Leadership. 420pp.

4.3 Tradukoj²

- 1984 (red. k tr.). *Social and Linguistic Aspects of Modern Communication: Report of the 68th World Congress of Esperanto*. Rotterdam: UEA. 82pp.
- 1993 (red. k tr.). *Esperanto: Language, Literature, and Community*, de Pierre Janton. Albany: State University of New York Press. 156pp. (tr. kun Jane Edwards k Karen Johnson-Weiner).
- 2003 (tr., enkonduko k notoj). *La vivo de Henriko Kvina*, de William Shakespeare. Rotterdam: UEA. 158pp.
- 2006 (tr., enkonduko k notoj). *La Vintra Fabelo*, de William Shakespeare. Rotterdam: UEA. 154pp.

4.4 Artikoloj

4.4.1 Publicaĵoj pri Esperanto kaj interlingvistiko, pri lingvoj kaj lingvo-politiko

Ĉar en tiu ĉi sekcio aperas ĉiuj titoloj en aŭ pri Esperanto, tie listiĝas ankaŭ priliteraturaj kaj alitemaj publicaĵoj, se ili estas verkitaj en Esperanto.

1959

A Letter to All Young Esperantists in Britain. *British Esperantist* 55/642: 4.

1960

(Ĉefartikolo anglalingva). *Kial Ne?* jan-feb, sep-okt.

---

² Nur libroformaj tradukoj

(Ĉefartikolo esperantlingva). *Kial Ne?* sep-okt, nov-dec.

Rotterdam 1960. *Kial Ne?* nov-dec.

Nia diligenta kolegaro: trarigardo de la esperantistaj junulargazetoj. *Kial Ne?* maj-jun: 5-7.

Babela babilo de d-ro Mizantropo. *Kial Ne?* jan-feb, sep-okt. (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo).

Ni prezentas ... Doktoron Mizantropon. *Kial Ne?* jul-aŭg. (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo).

Harrogate and Us and That Newspaper. *Kial Ne?* jul-aŭg.

Recenzo de Reto Rossetti, *Pinta krajono* (La Laguna: Regulo, 1959). *British Esperantist* 56/660: 312-313.

1961

(red.) *17th Congress of the World Organisation of Young Esperantists, Wokingham, Berkshire, 12-19 August 1961*. London: JEB.

Parolas la prezidanto de LKK. *Kongresa Libro, 17-a IJK de TEJO, Wokingham*.

Frederick Delius, disĉiplo de la belo. *Esperanto* 54: 105-106.

Kelkaj pensoj pri Kalocsay. *Nica Literatura Revuo* 7/38: 58-63.

La Junularo Esperantista Brita: Kiel ŝanĝi la mondon en ses lecionoj aŭ Utopio por la homamaso. *British Esperantist* 57/674: 176.

Recenzo de Drago Kralj, *Kvar prelegoj pri Esperanta literaturo* (Ljubljana: SEL, 1960). *Kial Ne?* mar-apr.

Recenzo de Poul Thorsen, *Pluk* (Arhus: DLEA, 1960). *Kial Ne?* mar-apr. (ps. Mandragoro).

The British Esperantist, de d-ro Mizantropo. *Kial Ne?* mar-apr. (kolektiva ps.).

Balbuta babilo de d-ro Mizantropo. *Kial Ne?* jul-aŭg. (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo).

La sekretario parolas: pri JEB kaj ĝia agado. *Kial Ne?* jul-aŭg.

(Ĉefartikolo esperantlingva). *Kial Ne?* jan-feb, maj-jun, jul-aŭg, sep-okt, nov-dec.

(Ĉefartikolo anglalingva). *Kial Ne?* jan-feb, mar-apr, maj-jun, sep-okt, nov-dec.

Babela babilo de d-ro Mizantropo. *Kial Ne?* jan-feb, sep-okt. (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo).

Babela b*bilo de d-ro Mizantropo. *Kial Ne?* jan-feb. (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo).
Cambridge. *Kial Ne?* mar-apr.

La marknabino de Zenor. *Kial Ne?* sep-okt.

Du kongresoj. *Kial Ne?* sep-okt.

La unua talpo. *Kial Ne?* nov-dec.

Recenzo de Jonathan Swift, *Liliputo: Unua vojaĝo de Gulivero* (London: Maitland). *Kial Ne?* nov-dec.

Kristnasko, sezono de donacoj. *Kial Ne?* nov-dec.

Recenzo de 12 infanlibretoj (Esperantaj Francaj Eldonoj). *Kial Ne?* nov-dec.

1962

(Ĉefartikolo anglalingva). *Kial Ne?* jan-feb.

(Ĉefartikolo esperantlingva). *Kial Ne?* jan-feb.

B. B. la B*bilo, de Doktoro Mizantropo. *Kial Ne?* mar-apr. (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo).

Pliaktivigo kostas. *Tamen* 4/11-12: 15.

Nekrologo: Kerrin Masterman. *British Esperantist* 58/681: 289.

1963

La Esperanta junularo kaj la lernejoj. *North American Esperanto Review* nov-dec: 188-189.

(Kampanjo Jaro de la Junularo). *North American Esperanto Review* maj: 56.

La dinamiko de la junulara movado. *Esperanto* 56: 104-105.

1963. Jaro de la Junularo en la Esperanto-Movado. *Jarlibro de UEA, Unua Parto*. Rotterdam: UEA. 7-8.

1963 – Jaro de la Junularo: Ĉu tio vere gravas? *JEN-Bulteno*, 7 mar.

Kontakto, ankoraŭ nova sukceso en la Jaro de la Junularo. *Kontakto* 1/1: 1.

Ĉefartikolo. *Kial Ne?* mar-apr: 1-2.

Doktoro Mizantropo. *Kial Ne?* mar-apr: 6-7. (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo).

La brita registaro kaj la rajto libere vojaĝi. *Kial Ne?* nov-dec: 9-12.

Fabela babilo, de Doktoro Mizantropo. *Kial Ne?* nov-dec: 16-17. (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo).

(Pri Junularo Esperantista de Nordameriko). *North American Esperanto Review* mar-apr: 42.

Jaro de la Junularo. *North American Esperanto Review* mar-apr: 41.

Letero el Usono. *Kristana Alvoko*.

Esperantists in Bulgaria. *Western Morning News* (11 sep): 4.

Esperantists Set Meeting in Sofia. *Christian Science Monitor* 25 jul.

1964

La serĉo por nova idealo. *Esperanto* 57: 1.

William Shakespeare, el Stratford. *Esperanto* 57: 66-68.

Lingvoj en Afriko: laikula vidpunkto. *Esperanto* 57: 102-105 (kun posta polemiko, 57: 164-165, 206-207).

Esperanto. *International Associations* 12: 748.

Kelkaj vortoj de la redaktoro. *Kontakto* 1/2: 15.

Kelkaj vortoj de la redaktoro. *Kontakto* 1/4: 15.

Letero al nekonata amiko. *HEJS-Bulteno* maj-jun: 4-7.

En la lando de la blinduloj unuokululo reĝas. *JEN-Bulteno* maj-jun: 22-25, 28-31, 47.

La lingva Kaoso aŭ Kio *ne* mankas. *JEN-Bulteno* maj-jun: 32-34. (ps. Mandragoro).

Post jaro de iniciato, jaro de burĝono. *North American Esperanto Review* (feb): 6-7.

Young Esperantists Meet. *Youth and Freedom* 6/1-2: 29-30.

1965/1966

Language Problems in International Relations: A Select Bibliography (1). *International Language Review* 13/ 44-45: 25-30.

1966

Language Problems in International Relations: A Select Bibliography (2). *International Language Review* 13/46-47: 26-31.

Lakeo de Babelo, de Doktoro Mizantropo. *Kial Ne?* jan-feb: 15-18. (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo).

1966/1967

Language Problems in International Relations: A Select Bibliography (3). *International Language Review* 14/48-49: 12-17.

1967

Esperanto Literature since the War. *International PEN Bulletin* 18/2: 49-51.

Kazo de konvena forgesemo. *Sennaciulo* 38/2: 14.

1968

Code or Culture: The Case of Esperanto. *Era* (University of Pennsylvania) 4/2: 5-21.

Poezio kaj la angla Renesanco. *Norda Prismo* 14/3-4: 148-152.

Kontinueco kaj homkapabloj inter la junularo. *Heroldo de Esperanto* 44/14 (16 okt): 1, 3.

1969

La Biblio kaj la okcidenta historiista tradicio. *Biblia Revuo* 5: 91-100.

Kia estas soneto? *British Esperantist* 64: 39-40.

International Communication and Esperanto. *Research in Education* 4/12: 18. (Resumo de prelego ĉe Elizabethtown College, Pensilvanio).

La signifo de la Deklaracio de Tyresö. *Esperanto* 64: 153.

La Esperanto-junularo, raciaj internaciistoj. *Novaĵoj / Nouvelles / News* 7 (feb): 5. (Represita en *Koncize* 3/2: 4, *La Suda Stelo* 1/1969, *Esperanto en Skotlando* printempo 1969, *Franca Esperantisto* jul-okt 1969, *La Espero* maj-jun 1969).

Letero de gvidanto. *Novaĵoj / Nouvelles / News* 8 (apr): 5.

Pri konduto dum kongresoj. *Heroldo de Esperanto* 45/16 (26 nov): 3.

Gandhi kaj Machiavelli. *Heroldo de Esperanto* 45 (16 dec): 3. (Mallongigo de la teksto de festparolado, 25-a IJK, Tyresö, Svedio).

Recenzo de Geoffrey H. Sutton, *Konciza historio pri la kornvala lingvo kaj ĝia literaturo* (Rotterdam: aŭtoro, 1969). *Esperanto* 64: 172.

La vera internaciismo. *Impulso* 2 (apr-jun): 4-5.

Ĉu vi estas vera internaciisto? *JEN-Bulteno* 1: 11-13.

Kia la junularo? *Kial Ne?* 46 (nov): 13-14.

Inaŭgura parolado de la 25-a Internacia Junulara Kongreso. *Novaĵoj / Nouvelles / News* 10 (aŭg). Represita en *Kvakera Esperantisto* aŭtuno 1969, *Kontakto* 4/1969, *La Espero* sep-okt 1969 [enla svedal]; eltiraĵoj en *Perspektivo* 13-14/1969-70, *Heroldo de Esperanto* 16 dec 69, *Sennaciulo* dec 1969, *Gepatra Bulteno* jul-dec 1969, *Svisa Espero* nov 1969.

Juneco kaj junuleco. *La Praktiko* 33: 172.

1970

Parolado ... Inaŭguro de la 26-a Internacia Junulara Kongreso. *Novaĵoj / Nouvelles / News* 17 (okt). Eltiraĵo en *Heroldo de Esperanto* 1 dec 1970, *La Praktiko* (sep): 122-125.

Surpapera organizo aŭ organizo surpapere? *La Suda Stelo* 3: 17.

“Ni ne atendu la vivon, ni ĝin alfrontu !”, el la parolado de Humphrey Tonkin en Graz. *La Praktiko* 34/9: 122-125.

1971

Juneco. *Esperanto* 1971: 81.

Sed nun ne trinku plu glaseton... *Kial Ne?* 50: 1-2.

Junularo kaj kulturo. *Novaĵoj / Nouvelles / News* 19 (feb). Represita en *La Suda Stelo* 32/3: 14, *Kial Ne?* 50: 7-10.

Pensoj pri lingvo kaj kulturo. *Novaĵoj / Nouvelles / News* 20 (apr). Represita en *Heroldo de Esperanto* 10 julio 1971: 3, *Pola Esperantisto* nov-dec 1971: 11.

Kome prijete mladi [Kiun minacas la junularo]. *Spektar* (Sarajevo), 12 maj, p.15.

1973

Opinioj pri la nova laborplano. *Heroldo de Esperanto* 49 (2 apr): 3.

Kalmanaj metiistoj el Ateno. *Literatura Foiro* 4/17-18: 9-12.

On Plain Words. *Almanac* (University of Pennsylvania). 4 Dec: 4.

1974

Esperanto. *Encyclopedia Americana*. 1974 Edition.

Marjorie Boulton. *Esperanto* 67: 50-51 (artikolo por la siatempe planita *Enciklopedio de Esperanto*).

Kun estimo kaj sincera danko. *Esperanto* 67: 143.

Prioritataj taskoj de la Movado. *Esperanto* 67: 201-202.

Antaŭparolo. *Jarlibro 1974*. Rotterdam: UEA. 3-4.

Vortoj de la prezidanto de UEA. *Novaĵoj / Nouvelles / News*. 36: 2-3.

Vortoj de Humphrey Tonkin. *Pilo-Press* 34: 3 (ĉe la 30-a IJK, Münster).

1975

Poetry in Esperanto: Is an International Literary Culture Possible? *Proceedings of the Sixth Congress of the International Comparative Literature Association*. Stuttgart: Bieber. 503-507.

Recenzo de Baldur Ragnarsson, *Esploroj* (La Laguna: Regulo, 1973). *Books Abroad* 49: 173.

Membrokategorio por la mecenatoj de la movado. *Esperanto* 68: 21.

Helsinki kaj la Movado. *Esperanto* 68: 161-163.

Recenzo de Albert Goodheir, *Merlo sur menhiro* (Glasgow: Kardo, 1974). *Esperanto* 68: 71.

La graveco de la idealo postulas plenan harmonion (Novjara mesaĝo de la prezidanto de UEA). *Esperanto* 68: 22-23.

A Declaration for All. *Pennsylvania Gazette*. 73/8: 36-38 (Esperanto-traduko de la Usona Deklaro de Sendependeco).

A Declaration for All. Esperanto League for North America (Esperanto-traduko de la Usona Deklaro de Sendependeco, represita el *Pennsylvania Gazette*).

Intervjuo kun Humphrey Tonkin (el Pola Radio). *Eŭropa Esperanto-Revuo* 1/7: 4.

La laborista movado kaj la progresigo de Esperanto. *SLEA- Informilo* 5 (dec): 6-8.

Antaŭparolo. *Jarlibro 1975*. Rotterdam: UEA. 3.

La Esperanto-movado en 1975: Novjara mesaĝo al la japanaj esperantistoj. *Nova Vojo* 129 (feb): 1-3 (ankaŭ en *Revuo Orienta* 56/4: 141-143).

Novjara mesaĝo de la prezidanto de UEA. *Pilo-Press* 6 jan: 1-2.

1976

Reĝo Lear kaj la universaleco de Shakespeare. *Hungara Vivo* 16/1: 14-15; 16/2: 22-24.

Bibliographical Note. William Auld, *The Development of Poetic Language in Esperanto*. Esperanto Documents 4-A. Rotterdam: UEA. 10-11.

Recenzo de Kjell Walraamoen k Lina Gabrielli, *Ni devas vivi* (La Laguna: Regulo 1974). *Books Abroad* 50: 453.

Recenzo de Ivo Lapenna, Ulrich Lins k Tazio Carlevaro, *Esperanto en perspektivo* (Rotterdam: UEA, 1974). *Books Abroad* 50: 453.

Trarompi la fermitan cirklon. *Eĥo* 48: 33-36.

Ni estu dankaj, ke Kalocsay vivis. *Esperanto* 69: 42-43 (parolado ĉe la Londona Esperanto-Klubo, 5 mar 1976).

Signifa nova iniciato. *Esperanto* 69: 81-83.

Ĉu Rotterdam estas la ĝusta urbo? *Esperanto* 69: 85.

Szerdahelyi malpravas. *Esperanto* 69: 90.

Plivastigi la agadon. *Esperanto* 69: 97.

La Financa Programo – kio ĝi estas kaj kion ĝi celas. *Esperanto* 69: 98-100.

Agadkampoj por la Financa Programo. *Esperanto* 69: 101-102.

Kialoj kaj tialoj: Demandoj kaj respondoj pri la Financa Programo. *Esperanto* 69: 103-105.

Ne nur pri pretendoj, sed ankaŭ pri sukcesoj. *Esperanto* 69: 142-145.

Pri kuraĝo. *Israela Esperantisto* (jan): 4-7.

Salutmesaĝo de la prezidanto de UEA. *Kontakto* 50: 3-4.

Kunlabori kun ĉiuj por la komuna bono (Novjara mesaĝo de la prezidanto de UEA). *Esperanto* 69: 1-2. Represita en *La Espero* 1: 5; *Hungara Vivo* 16/1: 27; *Informa Bulteno* (Liga Argentina de Esperanto) 2: 1-3; *Kvakera Esperantisto* (vintro 1975-76): 12-16; *Norvega Esperantisto* 43/1: 1, 7-8; *Pilo-Press* 2 jan 1976: 1-2.

Impresoj pri Finnlando. *Informa Bulteno* (de Esperanto-societo en Turku) 14/106: 4.

Esperanto og komunisme. *Politiken* (Kopenhago) (10 jun 1976): p.4.

Nia intervjuo: JEL povas aparte bone kunlabori kun UEA. *Voĉo* 4/3: 7-10.

Trarompi la fermitan cirkon. *Eĥo* 48: 33-36.

1977

Enkonduko. Ilona Gal, *Esperanto kaj la pliaĝuloj*. Esperanto-Dokumentoj 9-E. Rotterdam: UEA. 3.

Esperanto kiel objekto de universitata instruado kaj scienca esploro. *Esperantologiaj Kajeroj* (Universitato Eötvös Lóránd, Budapeŝto) 2: 221-38.

Ĉu antaŭ la decida jardeko? (Novjara mesaĝo de la prezidanto de UEA). *Esperanto* 70: 1-2 (ankaŭ en *Bulgara Esperantisto* 46/1: 5-6; *Esperanta Finnlando* 1: 2-3).

Esperanto trovis sian strategion: Parolado de la prezidanto de UEA en la Solena Malfermo de la 62-a UK. *Esperanto* 70: 148-150.

Estas grave, ke la naciaj lingvoj ekzistu kaj prosperu. *Heroldo de Esperanto* 53 (1 okt): 2 (parto de parolado en Paderborn).

Enkonduko. Vilmos Benczik, red. *25 jaroj: antologio de la Belartaj Konkursoj*. Budapeŝto: Hungara Esperanto-Asocio. 5-6.

La rajto je komunikado. *Kongresa Libro, 62-a Universala Kongreso de Esperanto*. Rotterdam: UEA. 22-24.

Foreword. Tyburcjusz Tyblewski, *International Travel by Speakers of Esperanto*. Esperanto Documents 9-A. Rotterdam: UEA. 1-2.

Antaŭparolo. Tyburcjusz Tyblewski, *Internacia turismo de la parolantoj de Esperanto*. Esperanto-Dokumentoj 6-E. Rotterdam: UEA. 1-2.

Antaŭparolo. Claude Piron, *Esperanto, ĉu eŭropa aŭ azia lingvo?* Esperanto-Dokumentoj 10-E. Rotterdam: UEA.

Linguistic Equality (letero al la redakcio). *Wall Street Journal* (July 18): 13.

Recenzo de Sándor Szathmári, *Kazohinio*, angla traduko de Inez Kemenes (Budapeŝto: Corvina, 1975). *World Literature Today* 51: 140-141.

Recenzo de Marjorie Boulton k William Auld, *Rimletoj* (Manchester: Esperantaj Kajeroj, 1976). *World Literature Today* 51: 485-486.

Recenzo de Daphne Lister, *Ĝis nun: poemoj originalaj* (Manchester: Esperantaj Kajeroj, 1976). *World Literature Today* 51: 486.

Language and the International Context. *Bulletin of the Association of Departments of Foreign Languages* 9/2: 17-23.

La strada da percorrere. *l'esperanto* (Italio) 12 (dec): 7-19.

Mesaĝo. *Bulteno: Esperanto-Societo de Novjorko* 1 (dec): 1.

1978

Enkonduko. Italo Chiussi, *Je la flanko de la profeto* (Antverpeno: TK). 7-8.

Enkonduko. Henrik Ibsen, *Brand* (Antverpeno, La Laguna: TK-Stafeto). 7-10.

Ĝeneraligi la jamajn atingojn (Novjara mesaĝo de la prezidanto de UEA). *Esperanto* 71: 21. Represita en *Svisa Esperanto-Revuo* 75: 5-6.

Aparta karaktero por la ĉi-jaraj Zamenhof-festoj. *Esperanto* 71: 169.

Ni estu senpaciencaj ! *Esperanto* 71: 155-159.

Pro neŝanĝemo ni riskas stagnon. *Esperanto* 71: 209-212.

Bonvenigaj vortoj de la prezidanto. *Heroldo de Esperanto* 54 (1 sep): 1 (63-a UK, Varna).

Antaŭparolo. *Jarlibro 1978*. Rotterdam: UEA. 4-6.

Nuna stato kaj denuna perspektivo de la Esperanto-movado. *Revuo Orienta* 59: 312-314, 345-347.

Preface. Ilona Gál, *Esperanto and Older People*. Esperanto Documents 14-A. Rotterdam: UEA.

Recenzo de Miyamoto Masao, *Naskitaj sur la ruino: Okinavo* (Osaka: Pirato, 1976). *World Literature Today* 52: 158.

Recenzo de Ferenc Szilágyi, *Koko krias jam !* (Budapest: Hungara Esperanto-Asocio, 1976). *World Literature Today* 52: 158-159.

Recenzo de Raymond Schwartz, *Kiel akvo de l' rivero* (dua eld., 2 vol., Aabyhøj: Dansk Esperanto-Forlag, 1977). *World Literature Today* 52: 506-507.

Recenzo de John Francis, *La granda kaldrono* (Antverpeno, La Laguna: TK/Stafeto, 1978). *World Literature Today* 52: 676-677.

Recenzo de L. S. Harms, Jim Richstad k Kathleen A. Kie, ed., *Right to Communicate: Collected Papers* (Honolulu: University of Hawaii, 1977). *International Education Review* 3: 21-22.

Kokusaigo, minzokugo, Nihongo [Internacia lingvo, nacia lingvo, la japana] (Konversacio inter Katsuhiko Tanaka, Humphrey Tonkin k Ulrich Lins). *Hon'yaku no sekai* [La Mondo de Tradukado] (Tokio) 3/12: 63-77.

Thank You for Your Hospitality, Bulgaria. *Bulgaria Today* 11: 11.

1979

Equalizing Language. *Journal of Communication* 29: 124-33.

Real Character and Lunatic Language: Language Planning in the Seventeenth and Eighteenth Centuries. *Language Problems and Language Planning* 3: 76-85.

Por nova lingva ordo (Novjara mesaĝo de la prezidanto de UEA). *Esperanto* 72: 1.

Kelkaj ĝeneralaj konsideroj pri la Statuto. *Esperanto* 72: 64-65.

Mi retiriĝos por resti. *Esperanto* 72: 165-170.

Parolado de la prezidanto de UEA, d-ro Humphrey Tonkin, en la inaŭguro de la 38-a Kongreso de IKUE (Luksemburgo 8.8.1979). *Espero Katolika* 9: 142-145.

Rilatoj de UEA kun UN kaj Unesko. *Heroldo de Esperanto* 55 (25 okt): 1 (el la kongresparolado, 64-a UK, Lucerno).

Antaŭparolo. *Jarlibro 1979*. Rotterdam: UEA. 4-5.

Recenzo de International Commission for the Study of Communication Problems, *Interim Report on Communication Problems in Modern Society* (Paris: Unesco, 1978). *International Education Review* 4 (Spring): 9-10.

1980

La epoca del Esperanto. *Arinco Aragua* (Maracay, Venezuelo), 3/13 (marto): 7 (ankaŭ en *Ultima Hora* [Maracay, Venezuelo], 15 mar, sub titolo La Década del Esperanto).

Intereso pri Esperanto animas novajn kontinentojn (Novjara mesaĝo de la prezidanto de UEA). *Esperanto* 73: 1. Reaperis en *Boletín, Lumo, der esperantist kaj aliloke*.

Sukceso en Barcelono estis pli granda. *Esperanto* 73: 23.

Recenzo de Mauro Nervi, *La turoj de la ĉefurbo* (Manchester: Esperantaj Kajeroj 1978). *World Literature Today* 54: 154.

Recenzo de Miyamoto Masao k Ueyama Masao, red., *Japana variacio* (Kioto: l'omnibuso, 1978). *World Literature Today* 54: 154-155.

Recenzo de James W. Botkin, Mahdi Elmandjra k Mircea Malitza, *No Limits to Learning: Bridging the Human Gap* (Oxford: Pergamon Press, 1979). *International Education Review* 5 (Spring): 36-38.

Beyond the President's Commission. *International Education Review* 5 (Spring): 3-6.

1981

Enkonduko. *La Sonetoj de Shakespeare*, tr. William Auld. Pisa: Edistudio. 5-7.

Generaciaj aspektoj de la Esperanto-movado. *Esperanto* 74: 165-166. Represita en *Heroldo de Esperanto*, 30 okt 1982.

Language and International Studies: Closing the Gap. *ADFL Bulletin* (Association of Departments of Foreign Languages) 13/1: 13-20. Reprinted in *Profession* 82. New York: Modern Language Association of America. 39-46.

Working Together in Difficult Times, *International Education Review* 6 (Spring): 3-4.

1982

La parolado de prof. Tonkin en UN. *Bulgara Esperantisto* 51/8-9: 6.

Evoluo de la substrukturoj de komunikado. *Esperanto* 75: 61-62.

La idealismo kaj la obstino. *Esperanto* 75: 147.

Ĉu ni mistraktas niajn gvidantojn? Taglibro el Kongreso (1). *Heroldo de Esperanto* 58/14 (20 nov): 1, 3.

Ĉu ni mistraktas niajn gvidantojn? Taglibro el Kongreso (2). *Heroldo de Esperanto* 58/15 (10 dec): 1, 3.

Language problems and the Final Act. En: Rüdiger k Vilma Eichholz, red., *Esperanto in the Modern World*. Bailieboro, Ont.: Esperanto Press. 195-207 (represo de Esperanto Documents 11-A, 1977).

The Use of the International Language Esperanto as a Partial Solution to Language Problems in International Nongovernmental Organizations: Some Recommendations. En: Rüdiger k Vilma Eichholz, red., *Esperanto in the Modern World*. Bailieboro, Ont.: Esperanto Press. 265-281 (represo de Esperanto Documents 16-A, 1979).

Review of Elise C. Smith and Louise Fiber Luce, eds., *Toward Internationalism: Readings on Cross-Cultural Communication* (Rowley, MA: Newbury House, 1979). *Language in Society* 11: 462-465.

1983

Language and International Communication. En: Desmond Fisher and L. S. Harms, eds. *The Right to Communicate: A New Human Right*. Dublin: Boole Press. 185-195.

UEA-oficejo ĉe UN bezonas nian helpon. *Boletín* 21 (258): 18.

Sen lingva interkompreniĝo la maŝinaro estas senpova. *Esperanto* 76: 146-147.

Nurturing the Ties that Bind: Links between Foreign Language Departments and the Rest of the Post-Secondary Educational Enterprise. En: Robert G. Mead, Jr., ed. *Foreign Languages: Key*.

World Communications Year and the New World Information and Communication Order: Their Significance for the Teacher of Foreign Languages. En: Humphrey Tonkin, ed., *World Communications Year 1983: Language and Language Learning*. Report of a Conference Sponsored by the Center for Research and Documentation on World Language Problems and the Esperanto Studies Foundation. New York: The Center. 11-40.

Język a komunikacja międzynarodowa: Prawo do komunikowani. En: Tadeusz Ejsmont, red. *Międzynarodowa komunikacja językowa. Internacia lingva komunikado. Materiały konferencyjne. Konferencaj materialoj*. Łódź: Uniwersytet Łódzki. 79-89.

1984

A Right to International Communication? En: George Gerbner and Marsha Siefert, eds. *World Communications: A Handbook*. New York and London: Longman. 69-79.

La littérature espérantiste et ses origines culturelles. En: *Actes: Journée d'étude sur l'espéranto*. Saint-Denis: Institut de linguistique appliquée et didactique des langues de l'Université de Paris VIII Vincennes à Saint-Denis. 101-106.

Enkonduko. Chun-chan Yeh, *Montara vilaĝo*, tr. William Auld. Pekino: Ĉina Esperanto-Eldonejo. i-ii.

Without Linguistic Understanding, the Machines Are Powerless. Humphrey Tonkin, ed. *Social and Linguistic Aspects of Modern Communication: Report of the 68th World Congress of Esperanto*. Rotterdam: UEA.

Sen lingva interkompreniĝo la maŝinaro estas senpova. Humphrey Tonkin, red. *Monda Komunikado Jaro: sociaj kaj lingvaj aspektoj*. Rotterdam: UEA. 10-11.

Unesko travivos la nunan krizon. *Esperanto* 77: 81-82.

Kial nacilingvaj paroladoj? *Esperanto* 77: 110.

La Universitato de Unuiĝintaj Nacioj. *Esperanto* 77: 130.

La Universitato por Paco. *Esperanto* 77: 190.

Editorial. *Language Problems and Language Planning* 8/3: 279-280. Esperanta kaj franca tradukoj en *LPLP* 9 (1985)/1: 1-2.

Denove pri Sudafriko. *Sennaciulo* 55/11: 97.

Recenzo de Éva Tófalvi k Oldřich Kníchal, *Kiuj semas plorante* (Rotterdam: UEA, 1984). *World Literature Today* 58: 646.

A World Curriculum: Foreign Languages and International Studies. En: *World Realities and International Studies Today*. Glenside, PA: Pennsylvania Council on International Education. 29-38.

Esperanto centjara. La vojo irenda. *Esperanta Mormonaro* 78-17.

1985

De "Trigroŝa Opero" al "Trigroŝa romano". *Literatura Foiro* 16/94: 9-13, 16.

La rolo de instruado en la Esperanto-movado. *Internacia Pedagogia Revuo* 15: 53-63.

The Role of Teaching in the Esperanto Movement. *AAIE-Bulteno* 86 (Sep): 2-3.

Language Planning, Planned Languages and International Organizations. En: Humphrey Tonkin and Karen Johnson-Weiner, eds. *Language Planning at the International Level*. Report of the Third Annual Conference of the Center for Research and Documentation on World Language Problems. New York: The Center. 75-82.

Diktaturo Unesko? *Monato* 6/9: 6.

Saniga politikaĵo. *Monato* 6/3: 4.

La internacia lingvo kaj Unuiĝintaj Nacioj. *Bulgara Esperantisto* 54/12: 3-4.

Esperanto and the United Nations. *ELNA Newsletter*, Nov-Dec., 8.

La tempoj grandas kaj la homoj etas. *Heroldo de Esperanto* 61 (7 okt): 1, 3. Represita en *Hungara Vivo* 25/5: 166-167 kiel "La mondo dividu kun ni tiun miraklon".

Recenzo de Spomenka Štimec, *Ombro sur interna pejzaĝo* (Pisa: Edistudio, 1984). *World Literature Today* 59: 305.

Foreign Language and the Humanities. *ADFL Bulletin* (Association of Departments of Foreign Languages) 17/1: 5-8.

Elĉerpaĵoj el letero de Humphrey Tonkin (vicprezidanto de UEA) al Ralph Harry (AEA-vicprezidanto) *The Australian Esperantist* n-ro 222 (302) (14 jan).

1986

Esperanto – tutmonda fenomeno. *El Popola Ĉinio* 11 (338): 6-8 (intervjuo).

Technology and the Language Barrier. En: François Lo Jacomo, red. *Plurilinguisme et communication*. Rapport du séminaire organisé à l'UNESCO. Paris: Société d'études linguistiques et anthropologiques de France (SELAF). 21-27.

Esperanto: A Review of Its Present Situation. En: Humphrey Tonkin and Karen Johnson-Weiner, eds. *The Idea of a Universal Language*. Report of the Fourth Annual Conference of the Center for Research and Documentation on World Language Problems. New York: The Center. 35-47.

Paco estas pli ol manko de milito. *Esperanto* 79: 146-147.

Interkompreniĝo, paco, evoluo: Inaŭgura parolado de la 71-a UK en Pekino. *Heroldo de Esperanto* 62/12 (10 okt): 1.

Di-ego aŭ di-eto? *Literatura Foiro* 17/97: 23.

UN-organizaĵoj: Ne gravas nur la Ĝenerala Asembleo. *Monato* 7/3: 8-9.

UN kritikata. *Monato* 7/4: 8.

Esperanto kaj la angla lingvo: du lingvoj kun diversaj celoj. *Revuo Orienta* 67: 347 (resumo).

Kiel kaj kial mi esperantistiĝis. *Saksa Kuriero* 12/1: 3.

Antaŭparolo. Adam Mickiewicz, *Sinjoro Tadeo*, tr. Antoni Grabowski, tria eld., Varsovio: Pola Esperanto-Asocio.

Specular Humanism: The Role of Foreign Languages in General Education. *ADFL Bulletin* (Association of Departments of Foreign Languages) 17/2: 1-4. Reprinted in *Profession 86* (Modern Language Association), 10-13.

Granda faka bibliografio denove havas Esperantan sekcion. *der esperantist* 22/4: 83.

1987

Ideoj, kiuj restas freŝaj. *Kongresa Libro, 72-a Universala Kongreso de Esperanto, Varsovio*. Rotterdam: UEA. 16-22.

One Hundred Years of Esperanto: A Survey. *Language Problems and Language Planning*, 12: 264-282. Represita en Tonkin, ed. *Esperanto, Interlinguistics, and Planned Language*. Papers of the Center for Research and Documentation on World Language Problems 5. Lanham MD: University Press of America, 1997. 71-92.

Esperanto kaj la angla lingvo: Du lingvoj kun diversaj celoj. En: Umeda Yosimi, red. *Socilingvistikaj aspektoj de la internacia lingvo*. Tokio: Japana Esperanto-Instituto. 117-122.

Esperanto: kulturo, lingvo, historio. *Serta gratulatoria in honorem Juan Regulo, II: Esperantismo*. La Laguna: Universidad de la Laguna. 731-735.

Enkonduko. *Serta gratulatoria in honorem Juan Regulo, II: Esperantismo*. La Laguna: Universidad de la Laguna. 15-18.

Mesaĝo al la 47-a Hispana Kongreso de Esperanto, Madrido. *Boletín* 39 (281): 3-4.

Pensoj fine de jubileo. *El Popola Ĉinio* 12 (351).

Ni interligu la manojn por jubilea kunlaboro (Novjara mesaĝo de la prezidanto de UEA). *Esperanto* 80: 1. Tradukita en *Folho do Cacau* (Itabuna, Brazilo), 6 mar, p. 3.

Tri celoj por komenci la duan jarcenton. *Esperanto* 80: 122.

Venas nun la periodo de disvastigo (kongresa parolado). *Esperanto* 80: 155-156.

Rimarkinda simpozio montras la vojon. *Esperanto* 80: 211-212.

Festrede von H. Tonkin. *Esperanto en Bavario* 11/4: 5-9 (dulingva teksto de kongresa parolado en la 72-a UK, Varsovio).

Viene ora il tempo della diffusione: Discorso del presidente dell'Associazione Esperantista Universale al 72 Congresso di Esperanto a Varsavia. *Notiziario esperantista* 18/1: 9-11 (itala traduko).

La porvivaj ecoj de la internacia lingvo Esperanto. En: Wolfgang Gunther, *Antaŭ la nova jarmilo – ideoj por la vivo el mondo minacata*. Paderborn: Esperanto-Centro Paderborn. 294-296.

(tr.) Wallace Stevens, *La dom' trankvilis kaj la mond' ripozis* (poezia traduko). *Fonto* 7/74: 7.

Writing of Esperanto (letero al la redaktoro). *Frequent Flyer* aŭg, 95.

Editorial / redakcia artikolo. *Language Problems and Language Planning* 11: 261-263.

Enkonduko. Federico García Lorca, *Sanga nupto kaj La domo de Bernarda Alba*. Madrid: Madrida Esperanto-Liceo. 11-12.

Ivo Lapenna forpasis. *Norvega Esperantisto* 54/5-6: 11.

Oomoto tre bele kunligas la naciecon kun la internacieco de sia movado. *Oomoto* 426: 14.

Az eszperantó nemzetközi nyelv jövője. *Opus Nigrum* 1: 5-15 (traduko de "The Future of the International Language Esperanto").

Grassroots and Treetops: Collaboration in Post-Secondary Language Programs. En: John M. Darcey, ed. *The Language Teacher: Commitment and Collaboration*. Middlebury, VT: Northeast Conference on the Teaching of Foreign Languages. 26-60.

Język uniwersalny. Intervjuo de Mieczysław Komuda. *Odrozenie* (Warszawa) 8.8.1997.

1988

Enkonduko. Alan Towsey, red. *La aŭstralia antologio*. Pisa: Edistudio. 5-6.

1988 daŭrigu la atingojn de elstara 1987 (Novjara mesaĝo de la prezidanto de UEA). *Esperanto* 81: 1.

Oni ne povas aliri la lingvan problemon en izolo. *Esperanto* 81: 9-10.

[Nekrologo por Ivo Lapenna]. *Esperanto* 81: 21.

(kun Dan Nicholas). Konferenco pri lingvo en religio. *Evangeliaj Kajeroj* 4: 75-76.

Recenzo de Andrew Large, *The Artificial Language Movement* (Oxford: Basil Blackwell, 1985). *Language in Society* 17: 282-287.

Solena inaŭguro: dua sesio – parolado de la prezidanto de UEA. En: Mark Fettes, red., *Jubileo: jarcento de Esperanto*. Rotterdam: UEA. 77-79.

Bjalistoko. *Kongresa Libro, 73-a Universala Kongreso de Esperanto*. Rotterdam: UEA. 61-62.

100 Jahre Esperanto. *Language Problems and Language Planning* 12/1: 44-51.

Extrait d'une lettre aŭ membres de la Société Zamenhof. *L'espéranto en marche* 9-10: 2.

La solenaĵo en la Reĝa Kastelo. *Pola Esperantisto* 9: 10-11 (enhavas paroladon de HT).

Antaŭparolo. Erasmo de Roterdamo, *Laŭdo de l' stulteco*, tr. Gerrit Berveling. Rotterdam: UEA. 5-6.

Enkonduko. William Auld, *La fenomeno Esperanto*. Rotterdam: UEA. 7-8.

Beyond the Competitive Edge: The Peaceful Uses of Language Study. *Foreign Language Annals*, 21: 271-77.

1989

La idealo de Zamenhof eniris la politikajn ĉeffluojn. *Esperanto* 82: 142-143.

Recenzo de Albert Goodheir, *Enlumiĝo* (Glasgow: Kardo, 1987). *World Literature Today* 63.

Enkonduko al la dua eldono. Ihara Saikaku, *Kvin virinoj de amoro*, tr. Miyamoto Masao. Tokio: Libroteko Tokio. 5.

1990

World Communication: The Role of Esperanto. *Geolinguistics* 16: 75-84.

Fondumo Zamenhof: Ĉu la nova Pollando voĉdonos por Zamenhof? Raporto el la naskiĝurbo. *Esperanto* 83: 127-128.

Parolado ĉe la Nederlanda Esperanto-Kongreso. *Fenomeno* 22/3: 8-10.

Letero al la redakcio. *Language International* 2/5: 3.

1991

Esperanto Reforms. *Language International* 3/3: 28.

Making Sense of Language in International Affairs. En: Frank Barnaby, ed. *Building a More Democratic United Nations*. London: Frank Cass. 207-10.

(with E. James Lieberman and Jonathan Pool) Recent Research in Interlinguistics. *Esperantic Studies* 1: 3-4.

1992

Esperanto in Eastern Europe: An Insurmountable Opportunity? En: Kurt E. Müller, ed. *Language as Barrier and Bridge*. Papers of the Center for Research and Documentation on World Language Problems 3. Lanham, MD: University Press of America. 59-65.

Esperanto Studies: An Overview. En: Ian M. Richmond, ed. *Aspects of Internationalism: Language and Culture*. Lanham, MD: University Press of America. 9-20.

Esperanto en nova monda ordo. *Esperanto* 85: 147-149 (represita en *Monda Forumo* 4: 43-44).

The Politics and Pragmatics of Language Diversity. En: Jacqueline Grapin, ed. *Multilingualism in Europe and the U.S.: A Communications Challenge for Transatlantic Relations and Global Business*. Washington, D.C.: The European Institute. 27-35.

Towards Transatlantic Linguistic Cooperation. En: Jacqueline Grapin, ed. *Multilingualism in Europe and the U.S.: A Communications Challenge for Transatlantic Relations and Global Business*. Washington, D.C.: The European Institute. 5-15.

1993

Ĉu nur kultivi nian ĝardenon? La estonteco de la Esperanto-movado. *Esperanto USA* 3: 7-9. Represita en *Esperanto* 87 (1994): 22-23; *Eventoj* 48/2 (feb 1994): 1; *Heroldo de Esperanto* 70/1 (20 jan 1994): 1-3; *Suplemento al La Kancerkliniko* 68 (okt-dec 1993): 8-10; *l'esperanto* 9 (1993): 24-27.

Ni memoras Betty Manson (anglalingve). *Novjorka Prismo* 26 (sep): 4.

1993. Esperanto Poetry. En: Alex Preminger and T. V. F. Brogan, eds. *The New Princeton Encyclopedia of Poetry and Poetics*. Princeton: Princeton University Press. 381-382.

La unua (intervjuo farita de Andrei Kolganov). *Kontakto* 137-138: 2-3.

Stafetoj kaj reguloj: omaĝe al Juan Régulo Pérez. *Esperanto* 86: 65.

Unikaj universitatoj en Usono. *Esperanto* 86: 163.

Cirkulera letero de Humphrey Tonkin, 31 aŭg.

Letero de Humphrey Tonkin al Renato Corsetti, 3 sep 1993. *Suplemento al La Kancerkliniko* 68 (okt-dec): 19-21.

1994

La estiĝo de la Esperanto-socio. En: Hans Michael Maitzen, Herbert Mayer, Zlatko Tišljarić, red. *Aktoj: Internacia Scienca Simpozio Esperanto 100-Jara*. Vieno: Pro Esperanto; Maribor: Inter-kulturo. 95-104.

Strategio – ĉu ne en sak-stratego? *Eventoj* 52 (apr [2]): 1-3 (represita el *Kromkancerkliniko* 10, 1993).

Pli da atento en Novjorko. *Esperanto* 87: 44-45.

In Defence of Esperanto (letero al la redakcio). *Times Literary Supplement* (25 Feb): 15.

Kial ĝuste Esperanto. *Varsovia Vento* 11 (jan-feb): 6.

Naŭdek jaroj de la *B.E.* – Salutas eksterlandaj amikoj. *Brita Esperantisto* 90/922 (nov-dec): 195-196.

Conferences Examine Language in the New Europe. *Esperantic Studies* 4: 2.

1995

Alternativoj por la lingvoservoj de UN. *Esperanto* 88: 127.

Sen la Ĉe-oj la Kaloĉaj-oj estus poetoj sen popolo. En: Katalin Smidéliusz, *Memorlibro omaĝe al Andreo Cseh*. Szombathely: La redaktoro. 105.

1996

Language Equality at the United Nations: An Achievable Dream. En: Kurt E. Müller, ed. *Language Status in the Post-Cold War Era*. Papers of the Center for Research and Documentation on World Language Problems, 4. Lanham MD: University Press of America. 141-148.

Enkonduko. Umberto Eco, *La serĉado de la perfekta lingvo*. Pisa: Edistudio. 5-10.

Toward a History of Esperanto. En: Jesse Levitt, Leonard R. N. Ashley, Kenneth H. Rogers, eds. *Constructed Languages and Language Construction*. East Rockaway NY: Cummings and Hathaway. 55-65.

Language Hierarchy at the United Nations. En: Sylvie Leger, ed. *Towards a Language Agenda: Futurist Outlook on the United Nations*. Ottawa: Canadian Center for Linguistic Rights, University of Ottawa. 3-28.

The Next Half-Century: Keeping and Holding the Peace. En: Humphrey Tonkin, ed. *Languages in International Organizations: A Half-Century of International Order?* Hartford: CRD. 46-51.

1997

Planned Language and LPLP. En: Humphrey Tonkin, ed. *Esperanto, Interlinguistics, and Planned Language*. Papers of the Center for Research and Documentation on World Language Problems 5. Lanham MD: University Press of America. ix-xv.

La kazo de Bonaero: loknomoj kaj Akademianoj. *Boletín* 329: 26-30.

Strategio por UEA: niaj celoj. *Esperanto* 90: 2-3.

Kion instruas 5000 bibliografieroj? *Esperanto* 90: 10-11.

Disvastigi, utiligi, konsciigi. *Esperanto* 90: 22-23.

Locating Studies in Esperanto and Interlinguistics. *Esperanto sub la Suda Kruco* 5/25: 4. (Represita en *Esperanto Teacher*, 182 [Feb]: 16).

Uncommon Language: The Promise and Limits of Transatlantic Dialogue. *Journal of International Education* 8: 36-42.

Language as a Social Phenomenon: A Perspective on the Emergence of Sociolinguistics. En: Christina Bratt Paulston and G. Richard Tucker, eds. *The Early Days of Sociolinguistics*. Dallas TX: Summer Institute of Linguistics. 247-252.

1998

Defioj de ekologia lingvopolitiko. En: Mark Fettes k Suzanne Bolduc, red. *Al lingva demokratio / Towards Linguistic Democracy / Vers la démocratie linguistique*. Proceedings of the Nitobe Symposium of International Organizations, Prague, 20-23 July 1996. Rotterdam: UEA. 159-162.

Ĉu asocio, movado, komunumo, civito? *Esperanto* 91: 158-159. Represita en *Heroldo de Esperanto* 74/9-10 (10 sep): 4.

Rimarkoj de Humphrey Tonkin nome de la Universala Esperanto-Asocio okaze de la funebra kunveno por d-ro Julius Manson, Novjorko, 29 nov 1998. *Novjorka Prismo* 79: 3.

1999

Epifanio: magio kaj geometrio. En: Vilmos Benczik, red. *Lingva arto*. Rotterdam: UEA. 185-192.

Enkonduko. Teodoro Schwartz (Tivadar Soros), *Modernaj Robinzonoj: En la siberia praarbaro*. 2-a eld. Berkeley: Bero. i-ix.

Kio estas lingvoplanado? En: Detlev Blanke, Roy McCoy, Osmo Buller, red. *Por aktiva lingvopolitiko*. Rotterdam: UEA. 9-14.

Recenzo de Sabira Ståhlberg, *Durankulak* (Varna: Bambu, 1998). *Esperanto* 92: 73.

Recenzo de Brunon Synak k Tomas Wicherkiewicz, *Language Minorities and Minority Languages in the Changing Europe* (Gdańsk: Uniwersytet Gdańsk, 1997). *Esperanto* 92: 93.

Shakespeare en hamburgaĵa skatolo. *Esperanto* 92: 162-163.

Kiam venos verko ĉirkaŭbraka? *Esperanto* 92: 212.

2000

Shakespeare interlingvisto. En: Reinhard Haupenthal, red. *De A al B: Festlibro por André Albault*. Schliengen: Iltis. 189-208.

Shakespeare tutmonda. En: Michela Lipari, red. *Internacia Kongresa Universitato, Tel Avivo 26 julio – 1 aŭgusto 2000*. Rotterdam: UEA. 4-24.

The Role of Literary Language in Esperanto. *Interface: Journal of Applied Linguistics* 15/1: 11-35.

The Transformation of a Language Community. Recenzartikolo. *Language Problems and Language Planning* 24/3: 273-278.

Laboro grava ... senfina. *Esperanto* 93: 72.

Kia kulturo? Kia paco? Kia lingvo? *Esperanto* 93: 142-143.

Forĝi vivantan lingvon. *Esperanto* 93: 147.

Internacia kolokvo "Forĝi vivantan lingvon". *Informilo por Interlingvistoj* 9/3: 3-6 (ankaŭ en *Israela Esperantisto* [okt]: 14-17).

Responding to Changes in the Field. *Language Problems and Language Planning* 24/1: 1-10.

2001

2001. Esperantologio eksogena kaj endogena. En: Sabine Fiedler k Liu Haitao, red. *Studoj pri interlingvistiko / Studien zur Interlinguistik. Festlibro omaĝe al la 60-jariĝo de Detlev Blanke. Festschrift für Detlev Blanke zum 60. Geburtstag*. Dobřichovice: Kava-Pech. 307-325.

De Montevideo al Sofio: Esperanto antaŭ Unesko kaj Unesko antaŭ Esperanto. En: Lee Chong-Yeong, red. *Esperanto en la 21-a jarcento*. Seoul: Korea Esperanto-Asocio. 277-301.

Enkonduko. *Kaoso en Budapeŝto* de Nina Langlet, tr. Kalle Kniivila, red. István Ertl. Varna: Bambu. 5-10.

Malnovaj strukturoj en novaj fluoj. *Esperanto* 94: 21.

Mortis EPĈ, vivu EPĈ! – aŭ: Vivo kaj morto en nia gazetaro. *Esperanto* 94: 24-25, 28.

En la mondo de hejma memsufiĉo. *Esperanto* 94: 61.

De kulturo de dialogo ... ĝis dialogo inter kulturoj. *Esperanto* 94: 91.

Kulturo de dialogo – dialogo inter kulturoj. *Kongresa Libro, 86-a Universala Kongreso de Esperanto*. Rotterdam: UEA. 50-52.

Maskerado ĉirkaŭ la morto. *Heroldo de Esperanto* 77 (31 dec): 3.

Grava revuo interlingvistika. *l'esperanto* 32/7: 15-16.

Parolado de Humphrey Tonkin pri la kongresa temo. *Zagreba Albumo: Kongresa Kuriero* 3 (23 julio): 3.

Raporto pri la kongresa temo. *Zagreba Albumo: Kongresa Kuriero* 6 (28 julio): 2-3.

Review of Louis-Jean Calvet, *Pour une écologie des langues du monde*. *Language Problems and Language Planning* 25/3: 305-311.

Review of Daniel Nettle, *Linguistic Diversity*. *Language Problems and Language Planning* 25/2: 189-192.

La quête d'une stratégie linguistique mondiale. En: Jacques Maurais, ed. *Géostratégie des langues*. Special issue of *Terminogramme*, 99-100 (automne): 391-405.

Language Learning, Globalism, and the Role of English. *ADFL Bulletin* (Association of Departments of Foreign Languages) 32/2: 5-9.

2002

The Role of Literary Language in Esperanto. En: Klaus Schubert, red. *Planned Languages: From Concept to Reality*. Brussel: Hogeschool voor Wetenschap en Kunst (represo de la supra ero de 2000). 11-35.

Parita linguistica effettiva: un diritto degli Europei. *l'esperanto* 33/8: 7-11.

Shakespeare, l'Italia, la lingua internazionale. *l'esperanto* 33/8: 22-30.

Esperanto en la monda lingvosistemo. *Informilo por Interlingvistoj* 11/3 (42): 2-8.

Kelkaj pensoj pri Kalocsay. En: Ada Csiszár, red. *Omaĝe al Kálmán Kalocsay: El Abaŭjszantó ĝis la Esperanta Parnaso*. Vol. 8: *El la vivanta klasikulo fariĝis senmorta klasikulo*. Budapeŝt: KAL-CI

Dokumentaro. 42-43 (represita el *Esperanto* 1976: vidu supre) .

Ni estu dankaj, ke Kalocsay vivis. En: Ada Csiszár, red. *Omaĝe al Kálmán Kalocsay: El Abaŭjszantó ĝis la Esperanta Parnaso*. Vol. 8: *El la vivanta klasikulo fariĝis senmorta klasikulo*. Budapeŝt: KAL-CI Dokumentaro. 69-73 (korektita represo de artikolo de 1961: vidu supre).

La Espero: Esperanto-poetoj pri Esperanto. En: Roy McCoy, red., *Internacia Kongresa Universitato, Fortalezo, Brazilo 3-10 aŭgusto 2002*. Rotterdam: UEA. 46-67.

Esperanto ĉe vojkruciĝo. *Esperanto* 95: 27, 30.

La Esperanto-kulturo: diverseco en unueco, unueco en diverseco. *Esperanto* 95: 178-179.

La kultura agado de Universala Esperanto-Asocio. *Esperanto* 95: 179-181.

(kun Jane Edwards) Diverseco: ŝanco, ne minaco. *Esperanto* 95: 172-173 (ankaŭ en *Kongresa Libro, 87-a Universala Kongreso de Esperanto, Fortalezo, 3-10 aŭgusto 2002*. Rotterdam: UEA. 31-32).

Esperantologia Konferenco: La Esperanto-kulturo – diverseco en unueco, unueco en diverseco. *Kongresa Libro, 87-a Universala Kongreso de Esperanto, Fortalezo, 3-10 aŭgusto 2002*. Rotterdam: UEA. 46.

Venas nun la periodo de disvastigo. En: Boris Kolker, red. *Vojaĝo en Esperanto-lando*. Rotterdam: UEA. 247-253 (kongresa parolado, 72-a UK Varsovio 1987, represita el *Esperanto* 80: 155-156).

2003

Antaŭparolo. Imre Kertész, *Sensorteco*, tr. István Ertl. Budapeŝt: Trezor. 9-14.

Perdo de granda kaj lojala talento [pri Nikola Rašić]. *Esperanto* 96: 103.

Pri kapitalo kaj evoluigo. *Esperanto* 96: 123.

Novstila kongresa dimanĉo. *Esperanto* 96: 129.

Ĉu resti aŭ ne resti: tiel staras nun la demando. *Esperanto* 96: 130.

(red.) UEA en 2002: informado, instruado, utiligado – Estrara Raporto 2002. *Esperanto* 96: 131-142.

Lingvaj rajtoj kaj respondecoj. *Esperanto* 96: 102. Ankaŭ en *Kongresa Libro, 88-a Universala Kongreso de Esperanto, Gotenburgo, 26 julio – 2 aŭgusto 2003*. Rotterdam: UEA. 36-37.

Authentic Language Equality: A European Right. *Update (Ĝisdate): Esperanto-Asocio de Britujo* 23 (okt-nov): 1-2, 12-13.

Rejkjaviko 1977. Serio Tiel Sonis, 1. Kontribuinto. Rotterdam: UEA (sondisko).

(kun Timothy Reagan) Language and the Pursuit of the Millennium. En: Humphrey Tonkin and Timothy Reagan, ed. *Language in the Twenty-First Century*. Amsterdam: Benjamins. 1-7.

Why Learn Foreign Languages? Thoughts for a New Millennium. En: Humphrey Tonkin and Timothy Reagan, ed. *Language in the 21st Century*. Amsterdam: Benjamins. 145-155.

The Search for a Global Linguistic Strategy. En: Jacques Maurais and Michael A. Morris, ed. *Languages in a Globalising World*. Cambridge: Cambridge U Press. 319-333 (translation of item below).

Review of Jill Lepore, *A is for American: Letters and Other Characters in the Newly United States*. *Language Problems and Language Planning* 27/1: 98-100.

Review of Louis-Jean Calvet, *Le marche aux langues: Les effets linguistiques de la mondialisation*. *Language Problems and Language Planning* 27/1: 108-114.

La scienca kunteksto de E-instruado. *Internacia Pedagogia Revuo* 33/4: 1-7.

2004

Speech Communities and Speech Community. *Geolinguistics* 30: 133-141.

Pri tradukado en Esperanto. *Literatura Foiro* 35/208: 71-80.

Lingva egaleco en internaciaj rilatoj. En: Lee Chong-Yeong k Liu Haitao, red. *Al nova internacia lingva ordo / Towards a New International Language Order*. Aktoj de la 3-a Nitobe-Simpozio de Internaciaj Organizaĵoj / Proceedings of the Third Nitobe Symposium of International Organizations. Rotterdam: UEA. 31-39 [anglalingva teksto (Language Equality in International Relations) 96-105; ĉinlingva teksto 168-173].

Lingva egaleco en internaciaj rilatoj. En: Liu Haitao, red. *Lingvaj problemoj en internaciaj rilatoj / Language Problems in International Relations*. Prelegaro por la Nitobe-Simpozio. Pekino: UEA. 4-12 [anglalingva teksto (Language Equality in International Relations) 66-75; ĉinlingva teksto 134-139] (provizora versio de la ĉi-supra ero).

Attacks on Linguistic Interdependence = Wrongful Discrimination. *Update (Ĝisdate): Esperanto-Asocio de Britujo* 24 (jan-mar): 1-2 (daŭrigo de antaŭa artikolo: vidu 2003).

La pekina UK komenciĝos denove per kleriga dimanĉo. *Esperanto* 97: 66.

(red.) Memoro kaj prognozo – Estrara Raporto 2003. *Esperanto* 97: 127-142.

Lingva egaleco ankaŭ por kongresanoj? *Esperanto* 97: 196-199 (kun Paul Gubbins).

Venki komunajn barojn al disvastigo kaj atingo de la jarmilaj evoluigaj celoj: Raporto pri reprezentiĝo de UEA en la 57-a Jarkonferenco de Neregistaraj Organizaĵoj. *Esperanto* 97: 220-221.

Kongresa temo: Lingva egaleco en internaciaj rilatoj. *Kongresa Libro, 89-a Universala Kongreso de Esperanto, Pekino 2004*. Rotterdam: UEA. 35-37.

Lingva egaleco en internaciaj rilatoj. *Informilo de ĈEL (Ĉina Esperanto-Ligo)* 8-10: 38-39 (reprezo de la ĉi-supra artikolo).

Antaŭparolo. *Jarlibro 2004*. Rotterdam: UEA. 7-8.

Verkoj en aŭ pri Esperanto kaj interlingvistiko. *Informilo por Interlingvistoj* 3-4 (50-51): 2-25.

Ausgewählte Veröffentlichungen von Humphrey Tonkin. *Interlinguistische Informationen* 13 (52-53): 5-15.

Prezidantoj de UEA. Serio Tiel Sonis, 3. Kontribuinto. Rotterdam: UEA (sondisko).

2005

Esperanto in Iran/Persia – Esperanto en Irano. En: M. H. Saheb-Zamani, red. *La Dua Lingvo*. Tehran: Atai Publishing. 9-16.

Language Planning. En: Martin J. Ball, ed. *Clinical Sociolinguistics*. Oxford: Blackwell. 120-132.

Esperanto: La kultura dimensio. En: Christer Kiselman, red. *Symposium on Communication Across Cultural Boundaries*. Prague: Kava-Pech. 133-139.

Enkonduko al Edward Bellamy, *Rigardante malantaŭen* [Looking Backward] tr. C. M. Hamaker. Rotterdam: Bero. 5-11.

Kleriga Lundo. *Kongresa Libro*. 90-a Universala Kongreso de Esperanto, Vilno. 45-46.

Review of Barry Taylor, *Foreign-Language Printing in London 1500-1900* (Boston Spa, London: The British Library, 2002). *Language Problems and Language Planning* 29/3: 287-289.

Review of J. N. Adams, *Bilingualism and the Latin Language* (Cambridge University Press, 2003). *Language Problems and Language Planning* 29/3: 294-297.

2006

Esperanto. En: John Merriman and Jay Winter, eds. *Europe Since 1914: Encyclopedia of the Age of War and Reconstruction*. New York: Charles Scribner's Sons.

Esperanto. En: Roland Robertson and Jan Aart Scholte, eds. *Encyclopedia of Globalization*. New York: Routledge.

Recenzo de Detlev Blanke, *Esperanto kaj socialismo?* (Novjorko: Mondial, 2004). *Language Problems and Language Planning* 30/1: 75-78.

Postparolo. William Shakespeare, *Hamleto*, tr. L. L. Zamenhof. 9-a eldono. Rotterdam: UEA. 207-223.

Forpasis granda poeto kaj verkisto: William Auld 1924-2006. *Esperanto* 99/11: 219-221.

Taglibro de kongresano. *Esperanto* 99/9: 171, 182.

1300 fajfis survoje hejmen. *Esperanto* 99/9: 177.

Belartaj Konkursoj de UEA 2006. *Esperanto* 99/9: 182-183.

La Vintra Fabelo (eltiraĵo kun japana traduko). *Revuo Orienta* 87/11: 450-451.

Les Congrès Mondiaux aujourd'hui. *Le Monde de l'Espéranto* 15 okt 10.

Esperanto en usona bibliografio de literaturoj kaj lingvoj. *Informilo por Interlingvistoj* 3-4 (58-59): 36.

Kleriga Lundo. *Kongresa Libro*. 91-a Universala Kongreso de Esperanto, Florenco. 44.

Language. En: Roland Robertson and Jan Aart Scholte, eds. *Encyclopedia of Globalization*. London, New York: Routledge.

World Language Systems. En: Roland Robertson and Jan Aart Scholte, eds. *Encyclopedia of Globalization*. New York: Routledge.

2007

Recent Studies in Esperanto and Interlinguistics: 2006. *Language Problems and Language Planning* 31/2: 169-195.

- Aplika Esperantologio: Cele al esplora tagordo. En: Ostoja Miletić, red. *Uloga i značaj nauke u savremenom društvu* [La rolo kaj signifo de la scienco en la nuntempa socio]. Banja Luka, Bosnio: Universitet Medjunarodno udruženje naučnih radnika. 22-29.
- La poezio de Baldur Ragnarsson: Tradiciismo renkontas modernismon. En: Mauro Nervi, red. *La lingvo serena: Plena originala verkaro de Baldur Ragnarsson*. Pisa: Edistudio. 73-93.
- Memore pri William Auld 1924-2006. *Kongresa Libro*. 92-a Universala Kongreso de Esperanto, Jokohamo. 42.
- Kleriga Lundo. *Kongresa Libro*. 92-a Universala Kongreso de Esperanto, Jokohamo. 43.
- Belartaj Konkursoj de UEA 2007. *Esperanto* 100/9: 182-183.
- Ĉu vi estas membro de Societo Zamenhof? *Esperanto* 100/10: 199.
- Belartaj Konkursoj 2007: Raporto de la Prezidanto. *Beletra Almanako* 1: 171-173 (reproso de la ĉisupra ero).
- Parolado okaze de ricevo de la Premio [Pyle]. *Informilo por Interlingvistoj* 2-3 (61-62): 3-5.
- Esperanto-tradukoj de verkoj de Ŝekspiro en usona biblioteko. *Informilo por Interlingvistoj* 4 (63): 12.
- Aperis la bibliografio de MLA por la jaro 2006. *Informilo por Interlingvistoj* 4 (63): 13.
- Recenzo de György Nanovszky, ed. *The Finno-Ugric World* (Budapest: Teleki László Foundation, 2004). *Language Problems and Language Planning* 31/2: 208-209.
- Recenzo de Aleksander Korĵenkoy, *Historio de Esperanto* (Kaliningrad: Sezonoj, 2005). *Language Problems and Language Planning* 31/1: 79-83.
- Exclusion and Inclusion in Europe: The Search for a European Language Policy. En: Pol Cuvelier, Theodorus du Plessis, Michael Meeuwis, Lut Teck, eds. *Multilingualism and Exclusion: Policy, Practice and Prospects*. Pretoria: Van Schaik. 207-223.
- 2008**
- Preface. Geoffrey Sutton, *Concise Encyclopedia of the Original Literature of Esperanto*. New York: Mondial. 1-2.
- Kaoso en Esperantio: Eĥoj de la holokaŭsto. *Beletra Almanako* 2 (marto): 58-65.
- Recenzo de Josip Pleadin, *Ordeno de verda plumo: Leksikono pri esperantlingvaj verkistoj*. (Đurđevac: Grafokom, 2006). *Language Problems and Language Planning* 32/1: 67-69.
- Esperanto. En: Peter N. Stearns, ed. *Encyclopedia of the Modern World*. New York: Oxford University Press.
- Internacia interkultura komunikado: ĵurnalismo kaj Esperanto. En: Laimius Stražnickas, red. *Kongresa Libro: Tutmonda Kongreso de Esperantistoj-Jurnalistoj, Vilnius 26-30 majo 2008*. Vilnius: Litova Esperanto-Asocio. 28-31.
- La Nitobe-procedo en azia kunteksto. En: Kimura Goro Christoph k Yoshida Naoko, red. *Al justa lingvopolitiko en Azio*. Tokio: European Institute, Sophia University, k Japana Esperanto-Instituto. 64-67.
- The Nitobe Process in the Asian Context. *Sophia Journal of European Studies* 1: 5-13.
- Studoj pri Esperanto kaj interlingvistiko: 2006. *Informilo por Interlingvistoj* 17/3: 2-11.
- Recenzo de Edmond Privat, *Vivo de Zamenhof*, red. Ulrich Lins (Rotterdam: UEA, 2007). *Language Problems and Language Planning* 32/2: 213-214.
- Kongresa temo. *La Fera Lupo* (Ĉiutaga Informilo de Tutmonda Kongreso de Esperantistoj-Jurnalistoj, Vilnius). 1.

- Opinio [pri la ĵurnalista konferenco en Vilno]. *Zagreba Esperantisto* 2-3 (7): 88.
- Li feliĉigis kaj plisaĝigis nin (nekrologo pri Claude Piron). *Esperanto* 101/3: 51-52.
- Lando kaj gazetaro en komuna renoviĝo. *Esperanto* 101/7-8: 147.
- Esperanto inter la lingvoj: UEA en la dua jarcento. *Esperanto* 101/9: 174-176.
- Belartaj Konkursoj: Raporto de la prezidanto. *Esperanto* 101/9: 182-183.
- UEA centjara. *Kongresa Libro*. 93-a Universala Kongreso de Esperanto, Roterdamo. 40-41.
- (traduko) Peter Bulthuis: Mallonga historio de la nova Roterdamo. *Kongresa Libro*. 93-a Universala Kongreso de Esperanto, Roterdamo. 75-79.
- Pri jubiloj kaj jubileoj. *Ondo de Esperanto* 7 (165): 12.
- (with Patxi Juaristi and T. Reagan) Language Diversity in the European Union: An Overview. En: Xabier Arzoz, ed. *Respecting Linguistic Diversity in the European Union*. Amsterdam: Benjamins. 47-72.
- Membroservado kaj celoservado: kontribuo al la diskuto pri la membraro de UEA. *Esperanto* 101/12: 248-249.
- Terminologio kaj lingvoplanado en Esperanto. *Informilo por Interlingvistoj* 17/4: 3-6.
- 2009**
- Vastigi la difinon de lingvo. *Internacia Pedagogia Revuo* 39/2: 10-14.
- Language. En: Akira Iriye & Pierre Yves Saunier, eds. *The Palgrave Dictionary of Transnational History*. London: Palgrave Macmillan. 633-639.
- Pidgins and Creoles. En: Akira Iriye & Pierre Yves Saunier, eds. *The Palgrave Dictionary of Transnational History*. London: Palgrave Macmillan. 834-837.
- Esperanto. En: Akira Iriye & Pierre Yves Saunier, eds. *The Palgrave Dictionary of Transnational History*. London: Palgrave Macmillan. 344-345.
- Universala Esperanto-Asocio: Kion ni celas? En: Kim Uson, Choe Taesok, Song Ho-young, red. *Lee Chong-Yeong, Gvidanto nia*. Seoul: Korea Esperanto-Asocio.
- Kongresa temo: Krei pacan ponton inter la popoloj: Zamenhof hodiaŭ. *Kongresa Libro, 94-a Universala Kongreso de Esperanto, Bjalistoko*. 42-44.
- Esperanto ĝis 2059. Intervjuo al Humphrey Tonkin. *Kongresa Kuriero*. 94-a Universala Kongreso de Esperanto. 2.
- Esti usonano aŭ ne (6). *Monato* 30/8-9: 6 (letero al la redakcio).
- Review of Arika Okrent, *In the Land of Invented Languages*. *Language Problems and Language Planning* 33/3: 291-293.
- Review of Francesc Poblet i Feijoo. *El Congr s Universal d'Esperanto de 1909 a Barcelona / La Universala Kongreso de Esperanto de 1909 en Barcelona* (Sabadell: Kataluna Esperanto-Asocio, 2008). *Language Problems and Language Planning* 33/1: 87-88.
- (kun Marc Bavant) Pri kreado de pacaj pontoj en la naskiĝurbo de Zamenhof. *Esperanto* 102/9: 174-175.
- Belartaj Konkursoj 2009: Raporto de la Prezidanto. *Esperanto* 102/9: 182-183.

4.4.2 Publicaĵoj pri literaturo, edukado kaj aliaj temoj

Multaj priliteraturaj titoloj aperas en la sekcio 4.4.1, se verkitaj en aŭ pri Esperantaj verkoj.

1968

Review of John R. Elliott, Jr., ed. *The Prince of Poets* (New York and London: New York University Press, 1968). *Comparative Literary Studies* 5: 496-499.

1969

A Bibliography of George Herbert 1960-1967: Addenda. *Seventeenth-Century News* 27 (Summer): 29.

1970

Hopkins' 'Inversnaid' and Its Stylistic Devices. *Language and Style* 3: 274-92.

Utopias: Notes on a Pattern of Thought. *Centennial Review* 14: 385-95.

1971

New Social Responsibilities of the Humanities. *Era* (University of Pennsylvania) 7/1: 33-51.

1972

Some Thoughts on Time and the Humanities. *Ohio Review* 13/2: 20-35.

1973

Some Notes on Myth and Allegory in *The Faerie Queene*. *Modern Philology* 70: 291-301.

Spenser's Garden of Adonis and Britomart's Quest. *PMLA* 88: 408-17.

Theme and Emblem in Spenser's *Faerie Queene*. *ELH: English Literary History* 40: 221-30.

Discussing Spenser's Cave of Mammon. *Studies in English Literature* 13: 1-13.

Emerging from the Sixties. *Almanac* (University of Pennsylvania). 6 Nov: 3-4.

Getting an Education in a School of Opportunities. *Daily Pennsylvanian*. 1 Jul: 28.

Classroom as last Resort. *Daily Pennsylvanian*. 3 Oct: 4.

Going Abroad to Study. *Daily Pennsylvanian*. 7 Nov: 4.

1974

A Return to the Fifties? *Daily Pennsylvanian* 18 Nov: 4.

Fighting Obsolescence. *Daily Pennsylvanian* 25 Nov: 4.

Changing Undergraduate Moods. *Daily Pennsylvanian* 4 Dec: 4.

1975

Spenser's Poetic Strategy. *PMLA* 90: 293-4.

Choosing Education: University Scholars. *Daily Pennsylvanian*. 18 Mar: 4.

What Makes a Qualified Doctor? *Daily Pennsylvanian*. 9 Apr: 4.

1977

The Faerie Queene as an Attitude of Mind: Some Thoughts on Myth in Elizabethan Literature and Society. In: David Richardson, ed. *Spenser: Classical, Medieval, Renaissance and*

Modern. Papers from the Spenser Sessions at the 12th Conference on Medieval Studies. Cleveland: Cleveland State University. 33-56 (microfiche).

Review of Nagib Mahfouz, *Mirrors*, transl. Roger Allen (Minneapolis and Chicago: Bibliotheca Islamica, 1977). *Edebiyat: A Journal of Middle Eastern Literatures* 2: 275-279.

1978

Spenser's Dianas. In: David Richardson, ed. *Spenser at Kalamazoo*. Papers from the Spenser Sessions at the 13th Conference on Medieval Studies. Cleveland: Cleveland State University. 309-15 (microfiche).

Reviewing International Education. *International Education Review* 3 (Fall): 3.

1979

Introduction: *The Shepheardes Calender*. In: David Richardson, ed. *Spenser at Kalamazoo*. Papers from the Spenser Sessions at the 14th Conference on Medieval Studies. Cleveland: Cleveland State University. 1-13 (microfiche).

Pennsylvania in the World. *International Education Review* 4 (Spring): 3.

1981

(with Jane Edwards) A World of Interconnections. *The Kappan* 62: 695-698.

1982

A Watershed for International Studies? *International Education Review* 7 (Spring): 3-5.

Recenzo de Maurice Harari, *Internationalizing the Curriculum and the Campus* (Washington, DC: American Association of State Colleges and Universities, 1981). *International Education Review* 7 (Spring): 25-26.

1983

Time, Space and Episode in *The Faerie Queene*. In: Francis Greco, ed. *Spenser at Kalamazoo 1983*.

Proceedings of the Spenser Sessions at the Eighteenth International Congress on Medieval Studies. Clarion, PA: Clarion University of Pennsylvania. 193-210.

Faculty Members and the International Imperative. In: *Internationalizing the Campus: Responding to the Challenge*. Charlotte, NC: Council on International Programs of the University of North Carolina. 1-21.

1984

Spenser's Double Vision of History. In: Francis Greco, ed. *Spenser at Kalamazoo 1984*. Proceedings of the Spenser Sessions at the Nineteenth International Congress on Medieval Studies. Clarion, PA: Clarion University of Pennsylvania. 80-90.

1986

The Liberal Arts for Today and Tomorrow: An Action Plan for the New Liberal Arts. In: Sherry H. Penney and Laura A. See, eds. *The State University of New York: The New Liberal Arts – Curriculum in Transition*. Albany: State University of New York. 19-25.

Panel on the Future of the New Liberal Arts in SUNY. In: Sherry H. Penney and Laura A. See, eds. *The State University of New York: The New Liberal Arts – Curriculum in Transition*. Albany: State University of New York. 15-18.

Welcoming Remarks. In: Ram L. Chugh, ed. *Adirondack North Country Tourism: Learning from Ontario*. Lake Placid, NY: Adirondack North Country Association. 3-7.

Education Includes Teaching Students to Think Globally. *Watertown Times* 21 Aug.

1987

(with Jane Edwards) The Role of the University in America and Europe: Similarities and Differences. *CRE-Information* (Council of European Rectors), no. 77: 119-135.

Facts, Figures, and Viewpoints: Excerpts from Annual Conference Speeches. *NAFSA Newsletter* 8 (Summer): 21-22.

Adopting the Best. *Watertown Times* 19 May.

1988

Sound, Meaning and Sanity. In: Charles Fowler, ed. *The Crane Symposium: Toward an Understanding of the Teaching and Learning of Music Performance*. Potsdam, NY: Potsdam College. 21-24.

(with Jane Edwards) Academic Exchanges: Prospects and Problems. *Higher Education Policy* 1/3: 44-47.

Foreign Students Bring Benefits, Needs to US Campuses. *NAFSA Newsletter* 39/6: 5, 24.

What are the Candidates Thinking? *Watertown Times* 22 Sep.

Business Advice for Next President. *Watertown Times* 26 Sep.

1990

The Faerie Queene VI. In: A. C. Hamilton and others, eds. *The Spenser Encyclopedia*. Toronto: University of Toronto Press. 283-287.

(with Jane Edwards) Internationalizing the Community College: Strategies for the Classroom. In: Richard K. Greenfield, ed. *Developing International Education Programs*. San Francisco: Jossey-Bass. 17-26.

Learning to Teach. *Suffield*, Fall: 10-12.

(with Jane Edwards) Internationalizing the University: The Arduous Road to Euphoria. *Educational Record* 71/2: 14-17.

A Teaching Society. *Basic Education* 34/5: 2-5.

Racism in the Ivory Tower. *Hartford Courant*, 7 Jan: C1, C4. Represita en *Asbury Park Press* 12 Feb:A17; *agle* (Reading, Pennsylvania) 16 Jan; *Fort Myers News-Press* 14 Jan; *Newport News Daily Press* 1 Jan; *Orlando Sentinel* 14 Jan; *Press and Sun Bulletin* (Binghamton, New York) 21 Feb.

Fostering Effective Faculty Governance. *Chronicle of Higher Education* 4 Apr: B3.

Welcoming Remarks. In: Youssef Kouatly, ed. *The Insurance Distribution System in the '90s: Insurance and Society in the Decades Ahead*. Hartford: University of Hartford. 1-6.

1991

The Well of Socrates. *Almanac* (University of Pennsylvania), 1 October: 3-6.

Remarks of Other Distinguished Speakers. In: Frederic C. Menz and Sarah A. Stevens, *Economic Opportunities in Freer US Trade with Canada*. Albany: SUNY Press. 187-188.

Welfare of Teachers is an Integral Part of Education. *Hartford Courant* 24 Oct: D13.

Together They Stand: The Merger of U of H and Hartford College. *Hartford Courant* 8 Jul: C12.

1992

Meaning What We Say, Saying What We Mean. *Hartford Monthly* June: 14-15.

The Japanese Should Be Steering Toward American Cars. *Hartford Courant* 17 Mar.

1993

Pastorella and the Graces. In: Hugh Maclean, ed. *Edmund Spenser's Poetry*. Norton Critical Editions. 3rd ed. New York and London: Norton. 752-756. From *Spenser's Courteous Pastoral*: see below.

The Distinctiveness of the English Fifteen-Nineties. *Proceedings of the Western Pennsylvania Symposium on World Literatures*. Greensburg, PA: Eadmer Press. 171-182.

Service, Values, and a Liberal Education. *Action/Reflection*, Winter: 1-3.

If I Were King of the Forest. *Hartford Business Journal* 1/4: 5.

1994

Higher Education and Global Competence: Diversity, Technology, Global Resources. In: Richard D. Lambert, ed. *Educational Exchange and Global Competence*. New York: Council on International Educational Exchange. 179-85.

Skating Rink Carries Lessons About High Expectations. *Hartford Courant* 25 Mar: C17.

Colleges Must Go Global. *Hartford Courant* 3 June.

1995

Overcome the Latest Perils. *Hartford Courant* 26 May.

1996

Education in the Context of a Changing and Interdependent World. In: *Cooperative Education – A Partnership with the Workplace*. Proceedings of the Ninth World Conference on Cooperative Education. Kingston: University of Technology Jamaica. 24-33.

In My Opinion. *Hartford Business Journal* 5/20: 3.

Misplaced Criticism of College Tuition. 14 June (letero al la redakcio).

The Changing Face of Education as We Near the New Millennium. *The Observer* (University of Hartford) 22/4: 3.

1997

Review of Lucy Gent, *Albion's Classicism* (New Haven: Yale University Press, 1995). *Spenser Newsletter* 28/1: 9-12.

Corporate Cooperation. *Hartford Advocate* 23 Apr: 3 (letero al la redakcio).

Rethinking Assumptions About Religion in American Life. *Hartford Courant* 28 Nov: A24.

University of Hartford Reaches Forty in Fine Shape. *Hartford Courant* 21 Feb: A15.

A Global Perspective. *Hartford Courant (Business Weekly)*. 27 Mar (letero al la redakcio).

Defining Our Future. *The Observer* (University of Hartford) 23/3: 3.

Focusing on the Future at the University of Hartford. *West Hartford News* 13 Mar [republica en *Bloomfield Journal* 21 Mar].

1998

Continuing Education's Time of Promise. *Continuing Higher Education Review* 62: 40-54.

1999

Globalization – An Opportunity for Peace? *Issues in Global Education* 157: 1, 12-16.

Service Learning: Making Education More Meaningful. *International Educator* 8/1: 35-37.

John F. Reichard. *International Educator* 8/2: 18 (nekrologo).

2000

Wooden O. *Times Literary Supplement* 14 Apr: 21 (letero al la redakcio).

2001

Study, Service, and the Self Transformed. In: Martin Tillman, ed., *Study Abroad: A 21st Century Perspective*. Volume II: *The Changing Landscape*. Stamford, CT: American Institute for Foreign Study Foundation. 22-25.

2003

Dissidents in Cuba. *New York Times* 25 Apr (letero al la redakcio).

2004

(with Diego Quiroga) A Qualitative Approach to the Assessment of International Service-Learning. *Frontiers* 10 Fall: 131-149.

Developing Leadership Through International Service-Learning and Leadership: What Research Is Telling Us. 10pp. *Proceedings of the Sixth Annual Conference of the ILA, November 4-7, 2004* (CD-ROM).

Enhancing the Collection. *Resources* (University of Hartford Libraries) 12/2: 1-2.

2005

A Foreword to *EastWords* by Kalyan Ray. *Catamaran* 3: 4-5.

Liberal Arts and Service-Learning: A Case Study of the University of Pennsylvania. In: Linda Chisholm, ed. *Knowing and Doing: The Theory and Practice of Service-Learning*. New York: International Partnership for Service-Learning and Leadership. 317-324.

(with Nevin Brown) Service-Learning Research and Evaluation. *Action/Reflection*. Winter. 1-2.

2007

Is There Such a Thing as Applied Literary Studies? In: A. N. Andreev, L. C. Volkova, E. S. Beliŝev, A. A. Obreekov, eds. *Gumanitarnie aspekty professionalnogo obrazovanija: Problemy i perspektivy*. Ivanovo: OAO Izdatel'stvo Ivanovo. 202-207.

Review of Paul Suttie, *Self-Interpretation in The Faerie Queene* (Cambridge: Brewer, 2006). *Spenser Review* 38/3: 10-12.

Program notes for *The Caucasian Chalk Circle*. Hartt School Theatre Division, October.

5 Kiel ricevi unuopajn kontribuojn?

Ĉar ĉiuj aŭtoroj ricevis siajn unuopajn kontribuojn kiel pdf-dosieron, eblas peti de ili la tekstojn. La retadresojn, se dezirate, komunikos la redaktoro de IpI. Kompreneble estas konsilinde havigi al si la kompletan libron, kiel montris ĉi-tiu eldono de IpI.

Eldonas: Centro de Esploro kaj Dokumentado pri Mondaj Lingvaj Problemoj (CED) ĉe Universala Esperanto-Asocio (UEA), Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, Nederlando. www.esperantic.org. ISSN 1385-2191. Redaktas: Detlev Blanke, Otto-Nagel-Str. 110, DE-12683 Berlin, tel.:+ 49-30-54 12 6 33, fakso:+ 49-30-54 98 16 38, detlev@blanke-info.de. Mendu nur ĉe UEA. Kontribuojn sendu nur al la redaktoro, per retpoŝto aŭ sur diskedo/KD. Artikoloj sen indiko pri aŭtoreco kutime estas de la redaktoro. Represo kun fontindiko permesata. Bv. sendi pruv-ekzempleron. Oni ĉefe bibliografias viditajn materialojn. Kunlaborantoj el ĉiumondaj regionoj bonvenas. Fakuloj senpage ricevas IpI ĉe C.O. de UEA.
